

บทที่ 4

บทบาทของสื่อมวลชนกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ พ.ศ.2530 – 2540

จากการศึกษาพบว่าเรื่องของการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์นั้น เป็นสิ่งที่อยู่ในความสนใจของประชาชนโดยทั่วไป เนื่องจากประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในด้านที่ค่อนข้างจะเป็นความรู้ที่กลัวหวาดหวั่นในเรื่องของความปลอดภัย ซึ่งอาจจะเป็นเพราะประชาชนยังไม่มีความรู้เรื่องพลังงานนิวเคลียร์ดีพอ และมักจะได้รับข่าวด้านลบด้านเดียวจากสื่อมวลชน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษารoles บทบาทของสื่อมวลชน วิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ ว่าได้ทำหน้าที่อย่างไรบ้างในการเสนอข่าวเกี่ยวกับเรื่องนิวเคลียร์ ไม่ว่าจะเป็นข่าวความเคลื่อนไหวของการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ หรือข่าวโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ของต่างประเทศ การใช้พลังงานนิวเคลียร์ในรูปแบบต่าง ๆ เหล่านี้สามารถโยงไปสู่ความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ได้

บทบาทของสื่อมวลชน

การวิเคราะห์บทบาทของสื่อมวลชนในเรื่องการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์นี้ คือการพิจารณาว่าสื่อมวลชนทั้งวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ ได้เสนอเนื้อหาของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในลักษณะไหน และเป็นอย่างไร ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการพิจารณารoles บทบาทของสื่อมวลชนตามประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหาของข่าวการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ และจุดมุ่งหมายของข่าวสารนั้น ว่ามุ่งเสนอในแนวสนับสนุนหรือคัดค้าน หรือเป็นกลาง
2. วิเคราะห์รูปแบบและวิธีการนำเสนอ

ซึ่งการวิเคราะห์บทบาทของสื่อมวลชนในการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์นี้ จะแยกการวิเคราะห์ตามสื่อต่าง ๆ ดังนี้

1. สื่อวิทยุ

จากการรวบรวมเอกสารและการสัมภาษณ์บุคคลที่อยู่ในวงการวิทยุ สามารถสรุปได้ว่าช่วงเวลาตั้งแต่ปี 2530 – 2540 นั้น ได้มีการเสนอข่าวสารเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ซึ่งอยู่ในลักษณะที่เป็นข่าว ซึ่งเสนอโดย

- (1) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
- (2) นักจัดรายการอิสระ

1.1 สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ซึ่งสามารถแยกออกเป็น

- รายงานข่าว
- บทวิเคราะห์ข่าว

1.1.1 รายงานข่าว

ตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ได้รวบรวมข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จากวิทยุสารของศูนย์ข่าวกรมประชาสัมพันธ์ ปรากฏข่าวของการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์และข่าวที่เกี่ยวข้อง มีผลไปสู่การจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ได้ดังนี้

<u>ปี พ.ศ.</u>	<u>จำนวน (ชิ้น)</u>
2533	2
2534	3
2535	1
2536	3
2537	3
2538	2
2539	6
รวม	20 ชิ้น

1.1.1.1 เนื้อหาและจุดมุ่งหมายของข่าวเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้า

นิวเคลียร์ทางสื่อวิทยุ

จากข่าวทั้งหมดที่รวบรวมได้ และจากการสัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยนั้น สามารถสรุปเนื้อหาของข่าวการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ได้ว่า เนื้อหาของข่าวที่นำเสนอนั้นจะเสนอไปในแนวของการรายงานข้อเท็จจริงที่เกิด ความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากกรอบจำกัดของสื่อวิทยุที่อยู่ในฐานะสื่อของรัฐ และเป็นไปตามระเบียบว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ.2518

สถานีวิทยุทุกแห่งต้องถ่ายทอดข่าวจากสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยตามกำหนดเวลาที่แน่นอน นั้นแสดงให้เห็นว่าบทบาทหน้าที่ของสื่อวิทยุได้ถูกจำกัดลง ไม่สามารถแสดงบทบาทได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐ จนถึงกับมีการกล่าวหาว่าวิทยุและโทรทัศน์เป็นกระบอกเสียงของรัฐบาล ทั้งนี้ วิทยุและโทรทัศน์เป็นเครื่องมือในการชี้แจงประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นเสมอ มีลักษณะเป็นการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล การวิพากษ์วิจารณ์กิจการของรัฐบาลโดยตรงจากสถานีวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์แทบไม่ปรากฏ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2522: 44)

“ข่าวที่เสนอโดยกรมประชาสัมพันธ์จะยื่นอยู่ข้างรัฐบาลเสมอ เพราะเป็นนโยบายของกรมฯ สำหรับเรื่องของการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์นั้น การเสนอข่าวก็ได้เสนอตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้นของเหตุการณ์ต่าง ๆ มักจะเป็นการรายงานความเคลื่อนไหว โดยเสนอข้อเท็จจริงของทั้งสองฝ่าย แต่จะให้น้ำหนักของข่าวในด้านดีต่อ กฟผ. ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐเช่นเดียวกัน มากกว่าฝ่ายที่คัดค้าน เนื้อหาของข่าวก็จะเป็นการรายงานสิ่งที่เกิดขึ้นจริง และไม่สามารถแทรกความคิดเห็นอะไรเพิ่มเติมไปในข่าวได้ เป็นการเสนอเนื้อหาของข่าวแบบธรรมดาไม่หือหาว” (ฟองสนาน จามรจันทร์, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2542)

ตัวอย่างของข่าวจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ หรือที่เรียกว่า “วิทยุसार” ที่แสดงให้เห็นถึงเนื้อหาของข่าวยานข่าวตามเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งก็มีทั้งข่าวที่มาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ กฟผ. กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ ที่ผลักดันและสนับสนุนให้เกิดการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ และจากนักวิชาการ นักการเมือง ที่ไม่เห็นด้วยกับโครงการนี้ โดยสื่อวิทยุเสนอข่าวของทั้งสองฝ่ายตามข้อเท็จจริง ไม่ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

(1) เนื้อหาข่าวที่รายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น มีการจัดการสัมมนา การประชุมวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของพลังงานนิวเคลียร์. การจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์. การร่วมมือกับต่างประเทศเรื่องพลังงานนิวเคลียร์ ดังตัวอย่าง

ประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนิวเคลียร์ เข้าวันนี้ (23 เมษายน 2533) นายอภิรัต อรุณินท์ รองปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการพลังงาน ได้เป็นประธานแทนนายประจวบ ไชยสาสน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและการพลังงาน เปิดการประชุมวิชาการเรื่อง "วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนิวเคลียร์" ครั้งที่ 3 ซึ่งสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติได้จัดให้มีขึ้นที่ห้องประชุมสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ กรุงเทพฯ

หลังจากการเปิดประชุมแล้ว นายสุชาติ มงคลพันธุ์ เลขาธิการสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ ได้บรรยายพิเศษแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและการพลังงาน ในหัวข้อเรื่อง "พลังงานนิวเคลียร์เทคโนโลยีที่ปลอดภัย" มีใจความโดยสรุปว่า ปัจจุบันนี้มีการนำพลังงานนิวเคลียร์มาใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นการแพทย์ การเกษตร อุตสาหกรรม หรือการพลังงาน การนำมาใช้ประโยชน์ในแต่ละสาขานั้นสามารถกระทำได้อย่างปลอดภัยทั้งต่อผู้ใช้และประชาชนทั่วไป นอกจากนี้เทคโนโลยีนิวเคลียร์บางอย่างยังช่วยให้ประชาชนได้รับความปลอดภัยทางสุขภาพอนามัยด้วย

การประชุมวิชาการเรื่อง "วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนิวเคลียร์" ครั้งนี้ มีนักวิชาการเข้าร่วมประชุมประมาณ 150 คน มีการเสนอผลงานวิจัยด้านนิวเคลียร์ร่วม 41 เรื่อง มีการอภิปรายและแสดงนิทรรศการตลอดงาน การประชุมจะดำเนินไปจนถึงวันที่ 25 เมษายนนี้

(วิทยุสาร 24 เมษายน 2533 ฉบับที่ 114)

การสัมมนาเรื่อง "โรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์" ศาสตราจารย์นายแพทย์ ปณต มิคะเสน ประธานสภามนตรี สภาสมาคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เปิดเผยว่า สภาสมาคมนิวเคลียร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ร่วมกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและ

สิ่งแวดล้อม จะจัดให้มีการสัมมนาเรื่อง "โรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์" ในวันที่ 30 มีนาคมปีนี้ ณ ดิกลันดิโมเดิร์น ทำเนียบรัฐบาล โดยเรียนเชิญนายกรัฐมนตรีเป็นประธานเปิดการสัมมนา

การสัมมนาดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อระดมสรรพกำลังทางความคิดจากนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ มาร่วมกันให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของรัฐบาล ในเรื่องโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ รวมทั้งการพัฒนาและการป้องกันความคุ้มทุนในการลงทุน ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาประกอบนโยบายของรัฐบาล อันจะเป็นประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาและการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศ

การสัมมนาดังกล่าวจะมีผู้เข้าร่วมสัมมนาจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนประมาณ 350 คน และระหว่างการสัมมนาจะจัดให้มีการแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ด้วย

(วิทยุสาร ปีที่ 16 ประจำวันพุธที่ 16 กุมภาพันธ์ 2537 ฉบับที่ 47/2537)

ประเทศไทยร่วมมือวิจัยด้านพลังงานนิวเคลียร์กับประเทศญี่ปุ่น
 เข้าวันนี้ (16 ธ.ค.37) นายแพทย์ปรีชา มุสิกกุล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานพิธีลงนามในข้อตกลงร่วมมือวิจัยด้านพลังงานนิวเคลียร์ ระหว่างสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ และสถาบันวิจัยด้านพลังงานปรมาณูแห่งประเทศญี่ปุ่น ณ ห้องประชุมใหญ่ สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ

ความตกลงดังกล่าวนี้ สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ ได้เคยลงนามร่วมกับสถาบันวิจัยด้านพลังงานปรมาณูแห่งประเทศญี่ปุ่นมาแล้วครั้งหนึ่งเมื่อปี 2533 ณ ประเทศญี่ปุ่น โดยตกลงร่วมมือด้านการใช้รังสีฆ่าเชื้อในกากตะกอน แล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ ซึ่งสถาบันวิจัยด้านพลังงานปรมาณูแห่งประเทศญี่ปุ่นจะให้ความช่วยเหลือด้านอุปกรณ์การวิจัย และการเปลี่ยนนักวิทยาศาสตร์ระหว่างหน่วยงานทั้งสอง คิดเป็นมูลค่าทั้งสิ้นประมาณ 25 ล้านบาท ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวออกได้สิ้นสุดลงแล้วในปีนี้ อย่างไรก็ตามทั้งสองฝ่ายเห็นชอบร่วมกันที่จะขยายข้อตกลงดัง

กล่าวออกไปอีก โดยขอเพิ่มกิจกรรมด้านเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณูวิจัยในข้อตกลงด้วย และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแล้ว

จากข้อตกลงครั้งนี้ นอกจากจะร่วมกันวิจัยฆ่าเชื้อในตะกอนของเสียแล้วนำมาใช้ประโยชน์เป็นอาหารสัตว์และปุ๋ยซึ่งเป็นผลดีต่อสิ่งแวดล้อม หน่วยงานทั้งสองยังจะร่วมมือกันวิจัยด้านเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณูวิจัย อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยความปลอดภัยด้านเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณูวิจัยที่จะเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาบุคลากรในการกำกับควบคุมความปลอดภัยโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในอนาคต

(วิทยุสาร ปีที่ 16 ประจำวันเสาร์ที่ 17 ธันวาคม 2537 ฉบับที่ 353/2537)

การพัฒนาพลังงานนิวเคลียร์ อันเป็นแนวทางสนับสนุนให้มีการยอมรับของ สาธารณชน เข้าวันนี้ (20 ม.ค.38) นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ได้ให้การต้อนรับคณะเจ้าหน้าที่ญี่ปุ่นจากสภาอุตสาหกรรมปรมาณูของญี่ปุ่น นำโดยนายฮิโรชิ บราวต้า เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างประเทศทั้งสอง รวมทั้งจัดการสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาพลังงานนิวเคลียร์อันเป็นแนวทางสนับสนุนให้มีการยอมรับของสาธารณชน เกี่ยวกับด้านพลังงานนิวเคลียร์ของประเทศไทย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมเปิดเผยว่า กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ มีสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับด้านพลังงานปรมาณูของประเทศไทยอยู่แล้ว ขณะนี้กำลังให้ความสนใจเรื่องเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์ที่จะนำมาผลิตกระแสไฟฟ้า สำหรับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งเจ้าหน้าที่ของญี่ปุ่นรับว่ายินดีให้ความร่วมมือแนะนำและศึกษาวิธีประชาสัมพันธ์ทางด้านนิวเคลียร์เพื่อให้สาธารณชนเข้าใจ นอกจากนี้ในการที่สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติจะย้ายเตาปฏิกรณ์ปรมาณูไปอยู่ที่ อ.องครักษ์ จ.ปทุมธานี ก็จะมีผู้เชี่ยวชาญของญี่ปุ่นมาช่วยเหลือในการเคลื่อนย้ายไปสู่ที่ใหม่อย่างปลอดภัยด้วย

(วิทยุสาร ปีที่ 17 วันที่ 21 มกราคม 2538 ฉบับที่ 21/2538)

จากตัวอย่างดังกล่าว เป็นรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
 ขึ้นว่าขณะนี้ได้มีการจัดประชุมการสัมมนาเรื่องนิวเคลียร์โดยกลุ่มต่าง ๆ มีการตกลงร่วมมือวิจัย การ
 ร่วมมือกับต่างประเทศ เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าด้านพลังงานนิวเคลียร์ ถือเป็นการรายงานเหตุการณ์
 ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

(2) เนื้อหาของข่าวที่รายงานความเคลื่อนไหวของนัก
การเมือง หน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

ความเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงาน
นิวเคลียร์ นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกระทรวงวิทยา
 ศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เปิดเผยว่า ภายในสัปดาห์นี้จะมีการ
 ปรีกษาหรือเรื่องความเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลัง
 งานนิวเคลียร์ระหว่างกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
 โดยสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่ง
 ประเทศไทย ซึ่งการหารือครั้งนี้ นายเกียรติชัย ชัยเชาวรัตน์ รัฐมนตรีช่วย
 ว่าการกระทรวงมหาดไทย จะเข้าร่วมด้วย ทั้งนี้จะมีการพิจารณาถึง
 หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับแผนงานดังกล่าวให้ความชัดเจน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
 กล่าวด้วยว่า ในปลายเดือน ม.ค.นี้ จะมีการตั้งคณะกรรมการเกี่ยวกับ
 เรื่องนี้โดยตรง เพื่อทำหน้าที่ประสานสัมพันธ์จัดหาสถานที่ และจัดเตรียม
 ความพร้อมด้านบุคลากร ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้ประกอบด้วยตัวแทนจาก
 การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ
 กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ

อย่างไรก็ตาม โครงการศึกษาความเป็นไปได้ของโรงไฟฟ้าพลังงาน
 นิวเคลียร์ในประเทศไทย จะมีการแถลงข่าวอย่างเป็นทางการในวันที่ 16
 มกราคมนี้ ที่กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม โดยนาย
 เกษม สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่ง
 แวดล้อม

(วิทยุสาร ปีที่ 18 วันที่ 11 มกราคม 2539 ฉบับที่ 11/2538)

คณะรัฐมนตรีตั้งคณะกรรมการศึกษาโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ ในวันนี้ (23 ก.ค.39) คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาการศึกษาความเป็นไปได้โครงการโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทย โดยมีมติให้ตั้งกรรมการศึกษาความเป็นไปได้จำนวน 21 คน มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมเป็นประธาน ให้มีอำนาจหน้าที่ 7 ประการ คือ พิจารณาเทคโนโลยีและความปลอดภัยของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ที่เหมาะสมกับประเทศไทย พิจารณาความเหมาะสมทางเศรษฐศาสตร์และทางโครงสร้างพื้นฐานอุตสาหกรรม พิจารณาผลกระทบของโครงการที่มีต่อสิ่งแวดล้อม การประชาสัมพันธ์และให้การศึกษาด้านเทคโนโลยีนิวเคลียร์แก่ประชาชน การเตรียมบุคลากรเพื่อยอมรับโครงการ ตลอดจนการตั้งรูปแบบองค์กร การแก้ไขข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินโครงการดังกล่าว นอกจากนี้ที่ประชุมยังเห็นชอบให้สำนักงบประมาณสนับสนุนงบประมาณตามความจำเป็น

(วิทยุสาร ปีที่ 18 วันพุธที่ 24 กรกฎาคม 2539 ฉบับที่ 204/2538)

จากตัวอย่างนี้จะเห็นได้ว่าเป็นการกล่าวถึงความเคลื่อนไหวของคณะรัฐมนตรี ว่าได้มีการอนุมัติให้ศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ และตั้งคณะกรรมการศึกษาความเป็นไปได้ เป็นการรายงานความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้น

(3) เนื้อหาของข่าวที่รายงานความคิดเห็นของนักการเมืองฝ่ายค้าน นักวิชาการ เรื่องการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

พรรคประชาธิปัตย์ขอให้รัฐบาลให้ข้อมูลประชาชนก่อนสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ นายสุรินทร์ พิศสุวรรณ กรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์กล่าวว่า สิ่งที่ควรเริ่มต้นในกรณีที่จะก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์จะต้องให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนมากที่สุด ที่สำคัญการดำเนินการจะต้องโปร่งใสทุกขั้นตอน เนื่องจากมีงบประมาณในการศึกษา อย่างไรก็ตาม ยอมรับว่าในอนาคตประเทศไทยคงหนีไม่พ้นที่จะหาพลังงานอื่นมาทดแทนพลังงานแก๊ส น้ำมัน หรือแม่แต่น้ำ

ส่วนนายเจริญ คันธวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกรุงเทพมหานคร พรรคประชาธิปัตย์กับไม่เห็นด้วยกับการสร้างโรงงานดังกล่าว โดยเฉพาะ

ยังไม่มี ความมั่นใจในการควบคุมอันตรายที่จะเกิดขึ้น และเห็นว่าควรที่จะทำประชาพิจารณ์อย่างกว้างขวาง เพื่อพิจารณาข้อดี ข้อเสีย และประสบการณ์จากประเทศที่ใช้พลังงานนี้ รวมทั้งมาตรการการควบคุม จากนั้นค่อยมาคิดว่าจะมีนโยบายในเรื่องนี้ภายในกี่ปี

นายสุเทพ เทือกสุบรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สุราษฎร์ธานี ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล หากมีนโยบายจะสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ที่ จ.สุราษฎร์ธานี เพราะเชื่อว่าประชาชนจะไม่สบายใจเรื่องความปลอดภัย อย่างไรก็ตาม ยังมีเวลาในการศึกษารายละเอียด ข้อดี ข้อเสีย ซึ่งส่วนตัวก็พยายามศึกษาข้อเท็จจริงเช่นกัน

(วิทยุสาร ปีที่ 18 วันพฤหัสบดีที่ 19 ธันวาคม 2539 ฉบับที่ 305/2539)

จะเห็นได้ว่าเนื้อหาของข่าววิทยุนี้เป็นการรายงานการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกพรรคฝ่ายค้านว่าไม่เห็นด้วยกับการจะก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ซึ่งก็ถือเป็นรายงานข่าวธรรมดาที่ไม่มีการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมของสื่อวิทยุเลย

จากตัวอย่างดังกล่าว ได้นำมาจัดเป็นตารางการเสนอเนื้อหาข่าวที่เป็นการรายงานสิ่งที่เกิดขึ้นในรูปของตารางดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางแสดงตัวอย่างการรายงานข่าวที่เกิดขึ้นตามสภาพความจริง
ในหน้าที่วิชาชีพของสื่อวิทยุ

ลำดับ	กระแสเหตุการณ์		หน้าที่ตามวิชาชีพ		
	วันเดือนปี	เหตุการณ์	วันที่เสนอ	สื่อที่นำเสนอ	เนื้อหาที่นำเสนอ
1	23 เม.ย.33	ประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นิวเคลียร์	24 เม.ย.33	วิทยุสารประจำวัน ศูนย์ข่าวกรมประชาสัมพันธ์	สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ จัดประชุมวิชาการและนิทรรศการเรื่องวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นิวเคลียร์ครั้งที่ 3 มีนักวิชาการเข้าประชุมประมาณ 50 คน และนำเสนอผลงานวิจัยด้านนิวเคลียร์ 41 เรื่อง

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลำดับ	กระแสเหตุการณ์		หน้าที่ตามวิชาชีพ		
	วันเดือนปี	เหตุการณ์	วันที่เสนอ	สื่อที่นำเสนอ	เนื้อหาที่นำเสนอ
2	16 ก.พ.37	จัดสัมมนาเรื่องโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ 30 มี.ค.37	16 ก.พ.37	วิทยุसारประจำวัน ศูนย์ข่าวกรมประชาสัมพันธ์	สภามาคคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย จัดสัมมนาเรื่องโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ขึ้น เพื่อระดมสรรพกำลังทางความคิดจากนักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้องเรื่องโรงไฟฟ้านิวเคลียร์รวมทั้งการพัฒนาและป้องกัน ความคุ้มทุนในการลงทุน
3	16 ธ.ค.37	ประเทศไทยร่วมมือวิจัยด้านพลังงานนิวเคลียร์กับประเทศญี่ปุ่น	17 ธ.ค.37	วิทยุसारประจำวัน ศูนย์ข่าวกรมประชาสัมพันธ์	นายแพทย์ปรีชา มุสิกกุลรมช.กระทรวงวิทย์ฯ ลงนามในข้อตกลงร่วมมือวิจัยด้านพลังงานนิวเคลียร์ ระหว่าง พปส. และสถาบันวิจัยด้านพลังงานปรมาณูแห่งประเทศไทย ซึ่งเคยลงนามร่วมวิจัยในการใช้รังสีมาเชื้อในกากตะกอน แล้วนำไปใช้ประโยชน์ใหม่ เมื่อปี 2533
4	20 ม.ค.38	การพัฒนาพลังงานนิวเคลียร์ เพื่อเป็นแนวทางให้เกิดการยอมรับของสาธารณชน	21 ม.ค.38	วิทยุसारประจำวัน ศูนย์ข่าวกรมประชาสัมพันธ์	นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภรมต. กระทรวงวิทย์ฯ ต้อนรับ จันท.ญี่ปุ่น จากสภาอุตสาหกรรมปริมาณ เพื่อให้ความร่วมมือและแนะนำวิธีการประชาสัมพันธ์ด้านนิวเคลียร์ให้สาธารณชนเข้าใจ และส่งผู้เชี่ยวชาญมาช่วยในการเคลื่อนย้ายเตาปฏิกรณ์ปรมาณูไปอยู่ที่ อ.องครักษ์ จ.ปทุมธานี

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลำดับ	กระแสเหตุการณ์		หน้าที่ตามวิชาชีพ		
	วันเดือนปี	เหตุการณ์	วันที่เสนอ	สื่อที่นำเสนอ	เนื้อหาที่นำเสนอ
5	11 ม.ค.39	ความเป็นไปได้ที่ไทยจะก่อสร้างรฟ.นิวเคลียร์	11 ม.ค.39	วิทยุสารประจำวัน ศูนย์ข่าวกรมประชาสัมพันธ์	นายยิ่งพันธ์ มนะสิการมต.กระทรวงวิทย์ฯ เปิดเผยว่าจะมีการศึกษาเรื่องความเป็นไปได้ที่จะก่อสร้าง รฟ.นิวเคลียร์ระหว่าง พปส. กับ กฟผ. โดยปลายเดือนนี้จะตั้งคณะกรรมการพิจารณาโดยมีตัวแทนจากทั้งสองหน่วยงาน
6	23 ก.ค.39	คณะรัฐมนตรี ตั้งคณะกรรมการศึกษาโครงการโรงไฟฟ้านิวเคลียร์	24 ก.ค.39	วิทยุสารประจำวัน ศูนย์ข่าวกรมประชาสัมพันธ์	กรม.ได้พิจารณาตั้งคณะกรรมการศึกษาความเป็นไปได้ 21 คน โดยมีรมต.กระทรวงวิทย์ฯ เป็นประธาน มีอำนาจพิจารณาเทคโนโลยีความปลอดภัยที่เหมาะสมกับไทย ความเหมาะสมทางเศรษฐศาสตร์และโครงสร้างพื้นฐานทางอุตสาหกรรม ผลกระทบสิ่งแวดล้อม การประชาสัมพันธ์ และการให้การศึกษาเทคโนโลยีแก่ประชาชน การเตรียมบุคลากร การตั้งรูปแบบองค์กร การแก้ไขข้อกฎหมาย และงบประมาณสนับสนุน
7	19 ธ.ค.39	พรรคประชาธิปัตย์ขอให้รัฐบาลให้ข้อมูลประชาชนก่อนสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์	19 ธ.ค.39	วิทยุสารประจำวัน ศูนย์ข่าวกรมประชาสัมพันธ์	- ควรให้ข้อมูลแก่ประชาชนให้มากที่สุด - ควรทำประชาพิจารณ์อย่างกว้างขวาง ดูข้อดีข้อเสีย - ไม่เห็นด้วยหากมีนโยบายจะสร้าง

ที่มา : แฟ้มรวบรวมข่าววิทยุสารประจำวัน ศูนย์ข่าวกรมประชาสัมพันธ์ ปี 2530 - 2540

ในการเสนอข่าวสารเป็นภารกิจหลักของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย โดยเป็นแม่ข่ายของรายการข่าวภาคถ่ายทอดในช่วงเวลาที่กำหนด 4 ช่วง ในแต่ละวัน รายการข่าวภาคถ่ายทอดมีลักษณะเป็นรายการข่าวและประกาศของทางราชการ มากกว่าที่จะเป็นรายการข่าวในความหมายของการรายงานสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รายการประเภทข่าวสารจากสถานีวิทยุของกรมประชาสัมพันธ์นั้น มักเป็นข่าวสารที่มุ่งส่งเสริมนโยบายของรัฐ โดยสื่อข่าวจากรัฐบาลไปสู่ประชาชน

1.1.1.2 รูปแบบของการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ทางสื่อวิทยุ

จากการศึกษาข้อมูลและการสัมภาษณ์บุคคลที่อยู่ในสื่อวิทยุ สามารถสรุปได้ว่า ข่าวเรื่องการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ทางวิทยุ นั้น เสนอในรูปแบบดังนี้

สำหรับรูปแบบและวิธีการนำเสนอข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยนั้น จะเป็นลักษณะอ่านหัวข้อข่าวที่น่าสนใจในวันนี้ โดยจัดลำดับข่าวเอาไว้เป็นเกณฑ์ถือปฏิบัติสำหรับผู้รับผิดชอบในการจัดทำข่าว เริ่มจากข่าวในประเทศ ข่าวต่างประเทศ ข่าวพยากรณ์อากาศ และข่าวกีฬา สำหรับการจัดเรียงลำดับความสำคัญของข่าว บรรณาธิการได้จัดข่าวตามลำดับความเด่นของบุคคล ดังนี้ (สมสุข หินวิมาน, 2534: 82)

- อันดับ 1 ข่าวในราชสำนัก
- อันดับ 2 ข่าวนายกรัฐมนตรี
- อันดับ 3 ข่าวรองนายกรัฐมนตรี
- อันดับ 4 ข้าราชการประจํากระทรวงต่าง ๆ
- อันดับ 5 ข้าราชการประจําสำนักนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีช่วยว่าการ
- อันดับ 6 ข่าวผู้นำเหล่าทัพ
- อันดับ 7 ข่าวโฆษกประจําสำนักนายกรัฐมนตรี
- อันดับ 8 ข่าวพรรคการเมืองฝ่ายค้าน
- อันดับ 9 ข่าวส่วนราชการ ตั้งแต่ปลัดกระทรวง อธิบดี รองอธิบดี ลดหลั่นกันลงไปตามตำแหน่ง
- อันดับ 10 ข่าวภาคเอกชน และประชาชน (ประกอบเสียง)

“การเสนอข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ต้องอยู่ในกรอบที่กรมประชาสัมพันธ์กำหนดไว้ เพราะเป็นสถานีวิทยุของรัฐที่ถือว่าเป็นกระบอกเสียง การจะดำเนินการอะไรก็ต้องอยู่ในความควบคุมของรัฐเสมอ ลำดับของการเสนอข่าวก็เช่นเดียวกันที่เราต้องเสนอตามลำดับความสำคัญของบุคคล อันดับแรกต้องเป็นข่าวของวัง แล้วอันดับต่อมาเป็น นายกฯ ก็เสนอต่อกันมาเป็นลำดับ ไม่เปลี่ยนแปลง เคยกำหนดไว้อย่างไรก็อย่างนั้น ยกเว้นเวลามีข่าวเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญ เช่น มีการเกิดสงคราม เกิดภัยพิบัติร้ายแรงที่มีผลกระทบรุนแรง ก็จะนำขึ้นมาเสนอก่อน แต่อย่างไรก็ตามก็ต้องอยู่ต่อจากข่าวราชสำนัก” (ปราโมช รัฐวิจิตร, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2542)

ลำดับข่าวเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์นี้ ปราโมช รัฐวิจิตร ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า “กรณีเรื่องของข่าวนิวเคลียร์ก็ขึ้นอยู่กับว่าข่าวนั้นมีใครเป็นผู้ให้ข่าว ถ้าเป็น นายกฯ หรือรัฐมนตรี หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบเอง ก็จะอยู่ในลำดับของแต่ละชั้น แต่หากวันที่มีข่าวของรัฐมนตรีกับหน่วยงาน เช่น กฟผ. ส่งมาพร้อมกัน แม้เป็นเรื่องเดียวกัน แต่อาจจะเป็นคนละประเด็นทางสถานีก็จะจัดรวมให้อยู่ในข่าวเดียวกัน โดยจัดให้อยู่ในลำดับที่เกี่ยวกับบุคคลที่จะต้องเสนอมาก่อน เช่น ข่าวเกี่ยวกับรัฐมนตรีกระทรวงวิทย์ฯ กับ กฟผ. ก็จะรวมแล้วมาเสนอในลำดับของข่าวรัฐมนตรีเป็นต้น” (ปราโมช รัฐวิจิตร, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2542)

เมื่อได้มีการอ่านหัวข้อข่าวที่น่าสนใจในวันนี้ไปแล้ว จะเป็นการนำเสนอข่าวต่าง ๆ ไปตามลำดับ จนถึงข่าวของการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ซึ่งจากการรวบรวมเอกสาร “บทวิทยุสาร” ได้ทั้งหมด 19 ชิ้น นั้น สรุปรูปแบบของการเสนอข่าวเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ได้ว่าเป็นการอ่านบรรยายข่าวไปตามธรรมดาเพียงแบบเดียวโดยผู้ประกาศข่าว ดังตัวอย่าง

ขณะนี้กระทรวงวิทยาศาสตร์อยู่ในระหว่างการคัดเลือกบริษัทที่
ปรึกษา เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะมีไฟฟ้าพลังงาน
นิวเคลียร์ นายพิศาล มุลศาสตร์สาร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เปิดเผยภายหลัง นายเดวิส ฟลอย แลมเบอร์สัน เอกอัครราชทูต สหรัฐอเมริกา ประจำประเทศไทย เข้าพบบ่ายวันนี้ (31 พ.ค.37) เอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาได้แจ้งให้ทราบถึงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานนิวเคลียร์ของสหรัฐในปัจจุบันว่ามีเทคโนโลยีในด้านความปลอดภัยและประสิทธิภาพสูงที่สุดที่สุดในโลก และยังมีประสบการณ์

ในด้านค้นคว้าวิจัย และพัฒนามาเป็นระยะเวลาานจากนักวิทยาศาสตร์ชั้นนำของโลก ซึ่งไทยและสหรัฐฯ มีความสัมพันธ์ที่ดีมากในด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี โดยเฉพาะปัญหาการใช้เทคโนโลยีด้านโรงไฟฟ้าจากพลังงานนิวเคลียร์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมกล่าวว่าประเทศไทยจำเป็นต้องใช้พลังงานไฟฟ้าในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก พลังงานที่นำมาผลิตไฟฟ้าจากเขื่อน น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ หรือลิกไนต์ คงจะมีปัญหาเกิดขึ้นในอีก 10 ปีข้างหน้า และการที่จะซื้อพลังงานไฟฟ้าจากประเทศเพื่อนบ้าน คงจะไม่มี ความมั่นคง การผลิตไฟฟ้าจากพลังงานนิวเคลียร์จึงเป็นหนทางที่ประเทศไทยกำลังให้ความสนใจอย่างมากในปัจจุบัน ซึ่งขณะนี้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ได้เลือกบริษัทที่ปรึกษาจากประเทศต่าง ๆ 10 ประเทศ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการที่ประเทศไทยจะมีไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ และเชื่อว่าในอนาคต หากบริษัทที่ปรึกษาจัดทำข้อมูลและข้อเสนอที่เหมาะสมแล้ว ประเทศไทยคงจะนำมาพิจารณาดำเนินการในเรื่องนี้ต่อไป

(ข่าววิทยุสาร, ปีที่ 16 วันพุธที่ 1 มิถุนายน 2537, ฉบับที่ 152/2537)

จากการที่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเสนอข่าวในรูปแบบนี้ ก็เป็นการแสดงให้เห็นถึงความน่าสนใจของรายการข่าวที่นำเสนอว่ามีมากน้อยอย่างไร เพราะการนำเสนอของสื่อหากไม่มีสีสันก็คงจะดึงดูดความสนใจของประชาชนได้น้อย ดังที่ ฟองसन จามรจันทร์ ได้กล่าวว่า "ข่าววิทยุประเทศไทยนั้น จะมีลูกเล่นหรือใช้ลีลาต่าง ๆ ไม่ได้มาก เพราะด้วยหน้าที่ที่เป็นกระบอกเสียงของรัฐแล้ว ยังต้องทำข่าวแบบราชการอีกด้วย ก็จะมีแต่ผู้ประกาศข่าวอ่านตามสคริปต์ อย่างดีก็มีเสียงสัมภาษณ์ประกอบ ดังนั้น การจะดึงดูดคนฟังได้ก็อยู่ที่เนื้อหาของข่าวเสียมากกว่า ว่าน่าสนใจ มีความสำคัญและมีผลกระทบกับประชาชนแค่ไหน" (ฟองसन จามรจันทร์, สัมภาษณ์, 10 เมษายน 2542) และด้วยขีดจำกัดของการเป็นกระบอกเสียงของรัฐ ที่ต้องเสนอข่าวในรูปแบบที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ อย่างข่าวของสถานีวิทยุประเทศไทย จึงเป็นข้อจำกัดอย่างหนึ่ง

1.1.2 บทวิเคราะห์ข่าว

นอกจากข่าวของการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์จะเสนอในรูปแบบของข่าวอ่านในช่วงแรกของการเสนอข่าวแล้ว ยังมีการเสนอในรูปแบบของบทวิเคราะห์ไม่เกิน 3-5 นาที เพราะเนื้อหาของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เป็นเรื่องวิชาการและยาก ดังนั้น ต้องให้เกิดความรู้ความเข้าใจในลักษณะของโรงไฟฟ้าเสียก่อน ข้อดี ข้อเสีย ซึ่งต้องใช้เวลามากกว่าการเสนอข่าวสั้น ๆ

“นอกจากข่าวความเคลื่อนไหวของโครงการ การประชุมสัมมนา แล้ว เรื่องของนิวเคลียร์ที่เสนอทางสถานีวิทยุแห่งประเทศไทย ก็มีการเสนอบทวิเคราะห์ข่าวอยู่บ้างเหมือนกัน แต่ก็ไม่ค่อยบ่อยนัก อาจจะเป็นเพราะมีประเด็นต่าง ๆ มากมายที่จะเสนอ เวลาของการถ่ายทอดข่าวของสถานีก็มีน้อย ดังนั้น ก็ต้องเลือกว่าจะเสนออะไรที่เหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ” (ธาริณี ภวระสุทธิการณ, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2542)

1.1.2.1 เนื้อหาของการนำเสนอ

บทวิเคราะห์ข่าวทางสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยจะอยู่ช่วงท้ายของรายงานข่าว ซึ่งเนื้อหาของบทวิเคราะห์ข่าวเรื่องการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ เท่าที่เคยได้ออกอากาศนั้นมีน้อยมาก แต่สามารถสรุปเนื้อหาสาระได้ว่าเป็นการเสนอในลักษณะให้ความรู้ความเข้าใจถึงความจำเป็นในการต้องหาแหล่งพลังงานเพิ่มเติมจากเดิมที่มีอยู่แล้วโยงเข้าลักษณะของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ที่ใช้พลังงานนิวเคลียร์ซึ่งให้พลังงานมหาศาลเมื่อเทียบกับพลังงานประเภทอื่น เรื่องของข้อดี ข้อเสียก็จะนำเสนอให้ทราบทั้งสองทาง ซึ่งประกอบกับการสัมภาษณ์คุณธาริณี ภวระสุทธิการณ สรุปได้ว่า

“บทวิเคราะห์ข่าวเรื่องของการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ เคยเสนอบ้างแต่นานมาแล้ว ก็เป็นการเสนอทั้ง 2 ด้าน บอกว่าความจำเป็นอะไรที่ต้องใช้พลังงานประเภทนี้ มีลักษณะอย่างไร ข้อดี ข้อเสีย และความคิดสนับสนุนหรือคัดค้านจากประชาชนมีอย่างไรบ้าง สรุปแล้วก็จะเป็นการให้ประชาชนได้รู้จักโรงไฟฟ้านี้มากขึ้น” (ธาริณี ภวระสุทธิการณ, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2542)

1.1.2.2 รูปแบบการนำเสนอ

รูปแบบการนำเสนอบทวิเคราะห์ข่าวนี้อจะเป็นการอ่านตามบทสคริปต์โดยผู้ประกาศข่าว

1.2 นักจัดรายการอิสระ

ในปัจจุบันสถานีวิทยุกระจายเสียงต่าง ๆ ยังได้จัดเสนอรายการข่าวในแต่ละชั่วโมงของการออกอากาศ โดยมักเป็นรายการข่าวสั้นซึ่งคัดเลือกจากหนังสือพิมพ์ สารคดี ข่าวแจกของส่วนราชการต่าง ๆ และข่าวจากสำนักข่าวต่างประเทศ รายการข่าวสั้นนี้ยังเป็นรายการประกอบมากกว่าจะเป็นรายการที่มีการค้นคว้าและผลิตจัดทำอย่างจริงจัง ส่วนรายการประเภทข่าวชาวบ้าน ซึ่งเป็นที่นิยมของประชาชนระดับกลางถึงระดับล่าง กลับเป็นรายการที่มีลักษณะของการรายงานข่าวมากกว่าของกรมประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องเป็นนักจัดรายการที่มีความน่าเชื่อถือ (Prestigious) เช่น ดุษฎี บำรุงน้อย ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล เป็นต้น แต่รายการประเภทนี้ต้องใช้ความระมัดระวังในการเลือกเสนอและวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยเป็นรายการที่อยู่ในความสนใจควบคุมมากกว่ารายการประเภทอื่น

1.2.1 เนื้อหาและจุดมุ่งหมายของการนำเสนอ

ข่าวสารของการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ที่นักจัดรายการอิสระพูดถึงเท่าที่สามารถรวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ นักจัดรายการซึ่งมีทั้งสื่อมวลชนวิทยุในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด มีทั้งผู้ที่พูดให้การสนับสนุนและคัดค้าน และเป็นกลาง ซึ่งสามารถสรุปเนื้อหาที่นักจัดรายการเหล่านี้พูดถึงการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในแง่มุมต่าง ๆ ดังนี้

ฝ่ายสนับสนุน ในเนื้อหาดังนี้

- เป็นโรงไฟฟ้าที่มีกำลังผลิตสูง มีความมั่นคงด้านพลังงาน
- เป็นโรงไฟฟ้าที่ใช้เชื้อเพลิงน้อย เมื่อเทียบกับการใช้พลังงานอื่น
- เป็นโรงไฟฟ้าที่มีความปลอดภัยสูงมาก มีมาตรการรักษาความปลอดภัยสูงกว่าโรงงานผลิตไฟฟ้าอื่น ๆ รวมทั้งเครื่องบิน
- เป็นโรงไฟฟ้าที่สะอาดปราศจากมลภาวะ ไม่เกิดก๊าซเสีย ฝนกรด และภาวะเรือนกระจก
- ใช้พื้นที่ไม่มาก
- ทำให้ต้นทุนการผลิตระยะยาวถูกลง
- เป็นการเสริมให้เทคโนโลยีของประเทศก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ดังตัวอย่าง นักจัดรายการที่พูดสนับสนุนการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

“ผมสนับสนุนให้มีการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทยครับ เพราะผมได้ศึกษาแล้วว่าโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มีประโยชน์ยังไง ข้อเสียผมก็รู้ แต่ผมเชื่อว่ารัฐบาลและหน่วยงานคือ กฟผ. จะต้องรับรองในเรื่องความปลอดภัยได้ เวลาผมจัดรายการผมก็จะพูดถึงโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ว่าเป็นโรงไฟฟ้าประเภทไหน มีความมั่นคงปลอดภัยสูง เป็นโรงไฟฟ้าที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ เชื้อเพลิงที่ใช้ก็ใช้ไม่มาก ถ้าเทียบกับพลังงานอื่นที่นับวันก็จะหมดไปเรื่อย ๆ ก็เป็นลักษณะเล่าให้ฟังนะครับ ให้คนฟังพิจารณาถึงข้อดีข้อเสีย โดยเราก็เพิ่มเติมความคิดของเราเข้าไปด้วยบ้าง” (วิหตุต แสงโสภิต, สัมภาษณ์, 25 กุมภาพันธ์ 2542)

“เรื่องเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์นั้น ผมเคยมีความรู้สึกไม่ค่อยเห็นด้วยเท่าไร ก็เคยพูดถึงเรื่องนี้เวลาที่มีการเสาะหาจากหนังสือพิมพ์ขึ้นมา ผมก็หยิบเอาเรื่องนี้มาพูดโดยให้ข้อมูลที่ได้จากหนังสือพิมพ์ว่าเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น แล้วก็เคยได้รับเอกสารจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ ให้มาเรื่องนิวเคลียร์ ก็เอามาเล่าในรายการ โดยบอกว่าในลักษณะของข้อเท็จจริงว่าเป็นอย่างไร มีข้อดีข้อเสียอย่างไร ซึ่งแรก ๆ ผมก็ไม่ได้แสดงว่าสนับสนุนหรือคัดค้าน แต่จะพูดว่าเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นในขณะนั้น แต่เมื่อได้เดินทางไปดูงานที่ยุโรปกับการไฟฟ้าฯ เรื่องโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ก็ได้ข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น และเห็นการทำงานจริง ๆ ของโรงไฟฟ้าประเภทนี้ ก็ไม่น่ากลัวอะไร เพราะเขามีมาตรการด้านความปลอดภัยอย่างรัดกุม มีหลักการเก็บกากกัมมันตรังสีอย่างดี หลังจากกลับมาแล้วความคิดเห็นของผมเริ่มเข้าใจเรื่องนี้ดีขึ้น ก็คิดว่าหากจะสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ก็ควรต้องให้ความรู้แก่ประชาชนให้เพียงพอในด้านนี้เสียก่อน เมื่อรู้แล้วก็จะเข้าใจและสร้างการยอมรับให้เกิดขึ้นได้ง่ายกว่าการที่ไม่รู้แต่คัดค้านเพราะกลัวเพียงอย่างเดียว” (โชคศักดิ์ ใจหาญ, สัมภาษณ์, 12 มีนาคม 2542)

ฝ่ายคัดค้าน มีเนื้อหาพอสรุปได้ดังนี้

1. ความไม่มั่นใจในเรื่องสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย เก่งว่าจะเกิดระเบิดขึ้น เพราะคิดว่าคนไทยไม่มีระเบียบวินัย อาจจะไม่เคร่งครัดเรื่องกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้
2. การลงทุนใช้เงินค่อนข้างสูง
3. สถานที่ตั้งโรงไฟฟ้า ต้องเลือกอย่างเข้มงวด
4. ใช้เวลาดำเนินการนาน ต้องเตรียมการหลายอย่าง เช่น การเงิน การออกแบบ บุคลากร การควบคุม การคัดเลือกบริษัทที่จะก่อสร้างและติดตั้ง
5. เชื้อเพลิงที่ใช้แล้วหรือกากเชื้อเพลิงจะจัดการอย่างไร
6. ต้องพึ่งพาเชื้อเพลิงนำเข้าจากต่างประเทศ
7. ต้องใช้น้ำเป็นปริมาณมากในระบบระบายความร้อนของโรงไฟฟ้า

ตัวอย่างของนักจัดรายการวิทยุอิสระที่เคยพูดถึงโรงไฟฟ้านิวเคลียร์
ในรายการดังนี้

“รายการโลกยามเช้าเป็นรายการที่จัดมานานแล้ว ก็เคยพูดถึงเรื่อง
ของนิวเคลียร์บ้างตามกระแสของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ๆ แล้วผมก็มีข้อคัดค้านอยู่ในตอนหนึ่งเรื่อง
ความปลอดภัยของโรงไฟฟ้าว่าจะรับประกันได้แค่ไหน เพราะว่าผมไม่ค่อยมั่นใจว่ามาตรการของการ
ระมัดระวังเรื่องความปลอดภัย เพราะจะต้องมีความรัดกุมและเคร่งครัดอย่างที่สุด อีกเรื่องหนึ่งก็คือ
เรื่องของการเก็บกากกัมมันตรังสีที่ยังเป็นปัญหาอยู่ทั่วโลกในขณะนี้ ถ้าหากว่าตอบคำถามนี้ได้ผมก็คง
ไม่ค้านหรอก” (สมเกียรติ อ่อนวิมล, สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2542)

จากข้อมูลเอกสารและการสัมภาษณ์สื่อมวลชนวิทยุ สรุปได้ว่าสื่อมวลชนวิทยุนั้นได้
ทำหน้าที่รายงานข้อมูลความเคลื่อนไหวของการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ มีการดูแลสอดส่อง การชี้แนะ
ประชาชนด้วยการสนับสนุนและคัดค้านเรื่องนี้ โดยนักจัดรายการอิสระ ซึ่งก็มีแนวความคิดแตกต่างกัน
ไป ก็ถือเป็นการให้ข้อมูลแก่คนฟังเท่านั้น

1.2.2 รูปแบบการนำเสนอ

รูปแบบการนำเสนอข่าวโดยนักจัดรายการวิทยุอิสระจะเป็นการพูด
คุยกับผู้ฟังอย่างไม่เป็นทางการ ดังที่ ดร.สมเกียรติ อ่อนวิมล ให้สัมภาษณ์ว่า “ลักษณะของรายการโลก
ยามเช้า ก็จะเป็นการพูดคุยประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามกระแสกับผู้ฟังไปเรื่อย ๆ แบบง่าย ๆ ไม่เป็น
ทางการ ไม่มีแบบแผนอะไร การพูดก็จะให้ข้อมูลทั้งสองด้าน ไม่ใช่เรียส ให้คนฟังเข้าใจ คือจะให้ความ
เป็นกันเองกับผู้ฟัง” (สัมภาษณ์, 9 เมษายน 2542)

“เวลาผมจัดรายการก็จะเป็นการพูดคุยกับคนฟัง เหมือนกับการคุย
กัน เล่าเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ใช้ภาษาที่เป็นกันเอง แต่ก็จะเน้นความสุภาพ แต่การจะพูดอะไรก็ต้อง
ระวังเหมือนกันไม่ให้ดูก้าวร้าว การจัดรายการแบบนี้ก็พยายามให้ผู้ฟังไม่เบื่อ หากอ่านข่าวไปเฉย ๆ
ตามหนังสือพิมพ์ก็คงไม่มีคนฟัง เราก็พยายามจับประเด็นสำคัญแล้วมาเล่าให้ผู้ฟังฟัง เพิ่มสีสันด้วย
การพูดแบบกันเอง แทรกอารมณ์ขัน ใช้คำที่ไม่เป็นทางการ” (วิฑูต แสงโสภิต, สัมภาษณ์, 25
กุมภาพันธ์ 2542)

สรุปได้ว่ารูปแบบการนำเสนอข่าวทางวิทยุโดยนักจัดรายการอิสระ จะเป็น
ลักษณะที่ไม่เป็นทางการเหมือนการเสนอข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ซึ่งต้องอยู่
ในกรอบของการเสนอข่าวจากสถานีวิทยุของรัฐ

จากการวิเคราะห์เนื้อหาของข่าวสาร จุดมุ่งหมาย และรูปแบบการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในส่วนของสื่อมวลชนวิทยุ นั้น สามารถสรุปได้ว่าสื่อมวลชนวิทยุได้ทำหน้าที่ตามบทบาทที่ว่าเป็นผู้สอดส่องดูแล รายงานข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนได้เป็นอย่างดี

เมื่อศึกษาบทบาทของสื่อวิทยุในด้านการสอดส่องดูแล รายงานข่าว รายงานข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งการชี้แนะประชาชนของสื่อมวลชนวิทยุ ในเรื่องการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์แล้ว ในหน้าที่ของการเป็นช่องทางสื่อสารนั้น สื่อมวลชนวิทยุก็ได้ทำหน้าที่เป็นตัวกลางที่รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข่าว ซึ่งอาจเป็นรัฐบาล การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ นักการเมือง แล้วนำมาถ่ายทอด ดังตัวอย่างที่นำเสนอ ส่วนหน้าที่เป็นนายประตูข่าวสาร หรือ Gate Keeper นั้น จะเห็นได้ว่าสื่อวิทยุไม่ได้ทำหน้าที่กรองสารหรือคัดเลือกสาร เนื่องจากข่าวเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์นั้น เมื่อส่งมายังสถานีวิทยุก็ออกอากาศไปตามนั้น

สำหรับหน้าที่การระดมสรรพกำลัง ผู้วิจัยไม่ได้พบหลักฐานที่แสดงว่าสื่อมวลชนได้ทำหน้าที่ดังกล่าว

ในเรื่องของการกำหนดวาระข่าวสารนั้น เนื่องจากเรื่องราวของการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ไม่ค่อยได้ปรากฏออกมาทางสื่อวิทยุบ่อยนัก จึงสรุปได้ว่าสื่อวิทยุไม่ได้ทำหน้าที่กำหนดวาระข่าวสาร ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดของสื่อวิทยุที่มีเวลาน้อยและมีประเด็นข่าวมากมายที่นำเสนอ

2. สื่อโทรทัศน์

แม้ว่าข่าวโทรทัศน์ในช่วงหลังปี 2530 เป็นต้นมา ได้มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงและพัฒนาไปมากทั้งในด้านเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอ ตลอดจนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการสื่อสารและแรงผลักดันทางเศรษฐกิจ แต่การควบคุมทางด้านการเมืองก็ยังคงมีบทบาทสูงในการกำหนดเนื้อหาของข่าวบางส่วน และยังคงมีข้าราชการ ข้าราชการ และยังคงมีข้อกำหนดของคณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (กทช.) หรือ กบว. เดิมนั่นเอง ได้กำหนดให้ข่าวโทรทัศน์ประกอบด้วย ข่าวภาค 19.30 น. และข่าวภาค 20.00 น. ซึ่งข่าวภาค 20.00 น. จะต้องเสนอข่าวในราชสำนักและข่าวพิธีการ ข้าราชการ โดยการจัดลำดับความสำคัญของข่าวต้องเรียงลำดับความสำคัญของบุคคล (เหมือนข่าวของวิทยุกรมประชาสัมพันธ์) แม้ว่าขณะนี้ก่อนข่าวหลักจะสามารถเสนอข่าวอื่นที่น่าสนใจเป็นข่าวในสถานการณ์ต่าง ๆ ขณะนั้น แต่เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว ข่าวโทรทัศน์ก็ไม่อาจพลิกแพลงได้มาก เป็นการปฏิบัติรูปแบบการนำเสนอเท่านั้น ส่วนเนื้อหายังคงเหมือนเดิม เนื้อหาข่าวที่มีคุณค่า ข่าวทางการศึกษา ข่าวทางกาเกษตร เนื้อหา

ข่าวที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ยังคงมีน้อยเมื่อเทียบกับข่าวรัฐบาลและกิจกรรมของกองทัพ (อมรพรรณ ชุ่มโชคชัยกุล, 2534: 38-39)

2.1 เนื้อหาและจุดมุ่งหมายของการเสนอข่าวเรื่องการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

ลักษณะเนื้อหาของข่าวโทรทัศน์เกี่ยวกับกรณีนี้ก็เหมือนกับข่าวทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ที่เป็นการรายงานความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายค้าน หรือฝ่ายสนับสนุน โดยไม่ได้แทรกความคิดเห็นสนับสนุนข้างใดข้างหนึ่งเพิ่มเติมเข้าไป

(1) ข่าวโทรทัศน์ที่เสนอเรื่องความเคลื่อนไหว เช่น มีการตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ ดังตัวอย่าง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
ขานรับและพร้อมที่จะผลักดันโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์
โดยจะพิจารณาให้แล้วเสร็จในรัฐบาลชุดนี้

นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม กล่าวถึงกรณีที่นายสมคร สุนทรเวช เสนอให้มีการสร้างโรงไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์ว่ายังไม่ได้หารือกันอย่างเป็นทางการ แต่ในรัฐบาลชุดก่อนก็เคยตั้งคณะกรรมการขึ้นมาศึกษาแล้ว และรัฐบาลชุดนี้ก็

จะสานงานต่อ โดยมั่นใจว่าจะทำความเข้าใจและอธิบายให้ประชาชนรับรู้ถึงความจำเป็น

ส่วนปัญหาในเรื่องการก่อสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้นนั้น นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ กล่าวว่า ภายหลังปีใหม่แล้วตนพร้อมด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จะเดินทางไปพบปะและทำความเข้าใจกับชาวบ้านอีกครั้ง ซึ่งเชื่อว่าจะสามารถทำความเข้าใจกันได้

(ข่าวสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 5, 17 ธันวาคม 2539)

จากตัวอย่างนี้ จะเห็นว่าเป็นการเสนอว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ จะได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาศึกษาเรื่องนี้ เป็นการรายงานความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้น

(2) ข่าวโทรทัศน์ที่รายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น เช่น การปฏิเสธข่าวการซื้อที่ดินที่ จ.สุราษฎร์ธานี เพื่อสร้างโครงการ ดังตัวอย่าง

รัฐบาลพร้อมที่จะชี้แจงถึงความจำเป็นการดำเนินการโครงการก่อสร้างโรงงานไฟฟ้านิวเคลียร์ให้ประชาชนทราบ

นายสมักร สุนทรเวช รองนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า รัฐบาลจะต้องทำประชาพิจารณ์เพื่อให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นกับโครงการดังกล่าว และยังเห็นว่าคนที่ออกมาต่อต้านควรจะต่อต้านอย่างมีเหตุผล นอกจากนี้ยังได้ปฏิเสธกรณีที่มีข่าวว่าการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยได้กว้านซื้อที่ดินในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อก่อสร้างโครงการดังกล่าว ว่าเป็นเรื่องของหน่วยงานและตนไม่ได้เกี่ยวข้องแต่อย่างใด

ด้านนายรักเกียรติ สุขธนะ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งกำกับดูแลงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กล่าวภายหลังตรวจเยี่ยมการทำงานของกรการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โดยบอกว่าการก่อสร้างโรงงานไฟฟ้านิวเคลียร์ในขั้นตอนนี้ยังเป็นเพียงแค่การศึกษาถึงผลกระทบ ผลดีผลเสีย กับนโยบายที่ต้องการเตรียมกระแสไฟฟ้าให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนทั่วประเทศที่มีความต้องการสูงเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี ซึ่งการที่จะสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ขึ้นมาได้นั้นจะต้องใช้เวลานานถึง 10 ปี

ส่วนนายปรีชา จงวัฒนา ผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ ได้ปฏิเสธถึงกระแสข่าวที่มีออกมาว่า ทาง กฟผ. ได้ซื้อที่ดินจำนวน 1 หมื่นไร่ ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไว้แล้ว สำหรับโครงการนี้ พร้อมกับบอกว่าในขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาถึงผลกระทบเท่านั้น

(ข่าวสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 5, 18 ธันวาคม 2539)

จะเห็นได้ว่าจากตัวอย่างชาวนี เป็นการชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้ว่าการ กฟผ. ว่ายังไม่ได้มีการซื้อที่ดินสำหรับก่อสร้างโครงการนี้ เป็นการรายงานให้ทราบข้อเท็จจริง

สำหรับชาวนีทางช่อง 7 รายงานเหมือนกัน เพียงแต่เพิ่มเติมเสียงสัมภาษณ์ประกอบด้วย

สมักรไม่หนีเรื่องโรงงานไฟฟ้านิวเคลียร์ (01.28 นาที) นายสมักร สุนทรเวช รองนายกรัฐมนตรี ระบุจะเดินหน้าผลักดันแนวคิดโครงการก่อสร้างโรงงานไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์ต่อไป

นายสมัคร สุขทรเวช กล่าวว่า พร้อมชี้แจงถึงเหตุผลของการผลักดันโครงการนี้ต่อกลุ่มที่คัดค้าน เพราะถือว่าแนวคิดการก่อสร้างโรงงานไฟฟ้านิวเคลียร์เป็นการมองถึงความจำเป็นเรื่องการใช้พลังงานในอนาคต (...เสียด...)

เรื่องเดียวกันนี้ นายรักเกียรติ สุขธนะ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งรับผิดชอบงานของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย หรือ กฟผ. กล่าวว่าถึงเวลาแล้วที่รัฐบาลต้องเร่งศึกษาถึงผลดีผลเสียของการผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานนิวเคลียร์ รวมทั้งจะต้องทำประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนด้วย

ทางด้านนายปรีชา จุงวัฒนา ผู้อำนวยการ กฟผ. กล่าวว่ายังไม่มีกำหนดว่าจะใช้จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นสถานที่ก่อสร้างโรงงานไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์ตามที่ข่าว แต่หากจะมีการก่อสร้างจริง พื้นที่นั้นก็จะต้องอยู่ติดกับทะเล

(ข่าวสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7, 18 ธันวาคม 2539)

จากตัวอย่างข่าวนี้เป็นการรายงานเหตุผลของรัฐมนตรีที่รับผิดชอบเรื่องการผลักดันให้ก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ และการชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้ว่าราชการ กฟผ. เป็นการรายงานข่าวธรรมดาของสื่อมวลชนโทรทัศน์

"เรื่องของข่าวโทรทัศน์โดยทั่วไปแล้วเราก็ไม่มีหน้าที่ใส่ความคิดเห็นลงไปให้ในข่าว ข่าวของนิวเคลียร์ที่เคยเสนอออกไปก็เช่นกัน ลักษณะของข่าวที่เสนอจะเป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะประเด็นอะไรก็ตามเกี่ยวข้องกับใคร เราจะเสนอข้อมูลของทั้งสองทาง และเป็นความเคลื่อนไหวมากกว่าว่าเกิดอะไรขึ้น" (จิตินันท์ วัฒนุชชา, สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2542)

เช่นเดียวกับคุณวิโรจน์ ประกอบพิบูลย์ ที่ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า "การเสนอข่าวเกี่ยวกับนิวเคลียร์ของช่อง 9 นั้น เราก็เสนอข้อมูลของทั้งฝ่ายค้านและฝ่ายสนับสนุน คือจาก กฟผ. หรือ พปส. แต่เราไม่มีหน้าที่เพิ่มเติมอะไรลงไปให้ในข่าว แม้ผมจะรู้สึกว่ายังไม่จำเป็นถึงขนาดจะเอานิวเคลียร์มาใช้ แต่น่าจะดูที่การใช้พลังงานของเราว่าใช้กันคุ้มค่าหรือเปล่านั้นดีกว่า" (วิโรจน์ ประกอบพิบูลย์, สัมภาษณ์, 3 มีนาคม 2542)

จากเนื้อหาของข่าวเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ทางสื่อโทรทัศน์นั้นสรุปได้ว่าเสนอข่าวอย่างเป็นกลาง ไม่เพิ่มเติมความคิดเห็นอะไรลงไปในตัว แต่จะเสนอความเคลื่อนไหวของฝ่ายค้านและสนับสนุนทั้งสองด้าน หรือให้เฉพาะข้อมูลเท่านั้น

2.2 รูปแบบการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ทางโทรทัศน์

จากการสัมภาษณ์บรรณาธิการข่าวของสถานีโทรทัศน์หลาย ๆ ช่อง พอจะสรุปได้ว่าข่าวของการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์นั้นเสนอในลักษณะดังนี้

- การรายงานข่าวโดยผู้ประกาศบรรยายประกอบภาพ
- การรายงานเป็นสื่ूपข่าว

2.2.1 การรายงานข่าวโดยผู้ประกาศบรรยายประกอบภาพ

มี 2 ลักษณะ ดังนี้

- เป็นการอ่านคำบรรยายข่าวโดยผู้ประกาศประกอบภาพ (ดังตัวอย่างข่าวสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5, 18 ธันวาคม 2539, อ้างแล้วหน้า 48)
- เป็นการอ่านคำบรรยายข่าวโดยผู้ประกาศประกอบภาพ และแทรกเสียงสัมภาษณ์ในข่าว (ดังตัวอย่างข่าวสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7, 18 ธันวาคม 2539, อ้างแล้วหน้า 49)

2.2.2 การรายงานเป็นสื่ूपข่าว

การรายงานข่าวในลักษณะที่เป็นสื่ूपนั้นเป็นการรายงานข่าวแนวใหม่ที่ให้ผู้สื่อข่าวรายงานข่าวเอง โดยรายงานข่าวเชิงบทความที่มีการเกริ่นนำเรื่องราวมาก่อน แล้วค่อยเข้าสู่ประเด็นของข่าว อาจจะมีการสอดแทรกการสัมภาษณ์เข้าไปด้วย ทำให้ข่าวมีสีสันและเกิดความน่าเชื่อถือมากขึ้น เพราะเป็นการพูดของบุคคลต่าง ๆ ที่นำมายืนยันเป็นหลักฐานได้

สรุปได้ว่าบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนโทรทัศน์ในเรื่องของการสอดส่องดูแล การรายงานข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ เป็นไปอย่างสมบูรณ์

เมื่อศึกษาบทบาทของสื่อโทรทัศน์ในด้านการสอดส่อง ดูแล รายงานข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชนด้านโทรทัศน์แล้ว ในหน้าที่ของการเป็นช่องทางการสื่อสาร สื่อโทรทัศน์ก็ทำหน้าที่เหมือนกับสื่อวิทยุทุกประการ เนื่องด้วยลักษณะของสื่อที่เป็นกระบอกเสียงของรัฐ โดยเฉพาะในรูปของการเสนอข่าวสารจากทางสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ นั้น ไม่สามารถเพิ่มเติมความคิดเห็นอะไรแทรกเข้าไป

ได้ เพียงแต่เสนอข่าวสารที่ได้รับผ่านไปยังประชาชนในทั้งสองด้าน คือทั้งฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายคัดค้าน เท่านั้นเอง ส่วนหน้าที่ระดมสรรพกำลังเรื่องของการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์นั้น จากการศึกษาสื่อมวลชนโทรทัศน์ ผู้วิจัยไม่พบหลักฐานการทำหน้าที่ดังกล่าว เช่นเดียวกับสื่อวิทยุนั่นเอง และเนื่องจากสื่อโทรทัศน์ได้ทำหน้าที่เป็นผู้เฝ้าประตู คอยกรองสาร และคัดเลือกข่าวต่าง ๆ เสนอสู่ประชาชน โดยไม่ได้เสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เท่าที่ควร ทำให้ข่าวเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ไม่ค่อยได้ปรากฏทางสื่อโทรทัศน์ แสดงว่าสื่อโทรทัศน์ไม่ได้ทำหน้าที่กำหนดวาระเรื่องการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

3. สื่อหนังสือพิมพ์

สื่อมวลชนหนังสือพิมพ์ได้เสนอข่าวเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เป็นระยะ ๆ มากบ้าง น้อยบ้าง แล้วแต่กระแสเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และได้รับความสำคัญให้เป็นข่าวใหญ่หรือข่าวสำคัญในลักษณะที่เป็นทั้งข่าวและบทความ และจะมีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข่าวโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในต่างประเทศมากมาย ซึ่งมีผลต่อการรับรู้ข่าวสารของประชาชนในเรื่องการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ เพราะเรื่องราวที่นำเสนอมักเป็นภาพที่เกิดในต่างประเทศมาก่อน ซึ่งหนังสือพิมพ์จะเสนอในรูปของการรายงานธรรมดา การร่ำอาวมณ์ด้วยการสนับสนุนจากนักการเมือง นักวิชาการ และการคัดค้านจากนักการเมืองฝ่ายค้าน นักวิชาการ และจากตัวสื่อมวลชนเอง

3.1 เนื้อหาและจุดมุ่งหมายของการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

การนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ทางหนังสือพิมพ์ ได้มีการตีพิมพ์เป็นระยะ ๆ บางปีขาดหายไปเลย ดังจะเห็นได้จากจำนวนข่าวหนังสือพิมพ์ที่เก็บรวบรวมได้ คือปี 2531 – 2532 ไม่ปรากฏข่าวเกี่ยวกับนิวเคลียร์เลย ปี 2530 และปี 2533 มีจำนวน 5 ข่าว และ 2 ข่าว ตามลำดับ ส่วนปีอื่น ๆ ยกเว้นปี 2539 ก็ปรากฏข่าวเกี่ยวกับกรณีนี้น้อยเช่นเดียวกัน โดยในปี 2539 พบถึง 182 ข่าว เพราะปีนี้มีกรรือพินนำเรื่องโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มาพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง สำหรับเนื้อหาของข่าว สามารถสรุปได้ดังนี้

3.1.1 การเสนอแบบร่างอารมณ์มากกว่าการให้สาระความคิด

การเสนอแบบร่างอารมณ์มากกว่าการให้สาระความคิด รวมทั้งเนื้อหาของข่าวการคัดค้านการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ มีความผสมผสานของการเป็นข่าวการเมือง เศรษฐกิจ และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน จึงทำให้การเสนอเรื่องราวของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ถูกนำเสนอโดยการพิจารณาคูณค่าของข่าวในแง่ของความขัดแย้งเป็นหลักสำคัญ ๆ ซึ่งจะตอบสนองผู้อ่านซึ่งมักจะสนใจข่าวที่เร้าอารมณ์มากกว่า ดังที่ สุพิน ปัญญามาก กล่าวไว้ว่า “สื่อมวลชนหนังสือพิมพ์ชอบที่จะเสนอข่าวที่เร้าอารมณ์ผสมกับความรู้สึกของคนเขียนข่าว ถึงแม้ว่าจะเป็นบทความที่น่าจะต้องมีเหตุมีผลมากกว่า แต่ก็กลายเป็นบทความที่มีอารมณ์ของผู้เขียนมากกว่าเพื่อหาสาระสำคัญ การใช้ภาษาที่มีลูกเล่นให้อารมณ์ได้ ใคร ๆ ก็ชอบอ่าน แต่จะได้สาระอะไรหรือไม่นั้นก็ค่อยว่ากันไปอีกเรื่องหนึ่ง” (สุพิน ปัญญามาก, สัมภาษณ์, 6 มีนาคม 2542) เนื้อหาของข่าวเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ที่เสนอแบบร่างอารมณ์ โดยใช้ภาษาสื่อความหมายหรือถ้อยคำที่น่าเสนอในเชิงคัดค้าน ดังนี้

(1) เนื้อหาข่าวหรือบทความจากหนังสือพิมพ์ที่คัดค้านเรื่องปัญหาของการจัดการกับกากกัมมันตรังสีที่เป็นปัญหาในการจัดเก็บและหากมีการรั่วไหล จะมีการป้องกันอย่างไร ดังตัวอย่าง

กากนิวเคลียร์กำจัดไม่ได้แต่จะทำ .... สภาพัฒนาฯ เองรู้ทั้งรู้ว่า ปัญหาสำคัญคือกากนิวเคลียร์เป็นเรื่องใหญ่มาก เพราะไม่ว่าจะเอาไปจ่อมที่ไหนในเมืองไทยที่ดูเหมือนกว้างใหญ่ไพศาลนั้น แท้จริงไม่ต่างอะไรกับพิษจากรังสีกัมมันตภาพนั้นเลย พิษที่แสนจะเลวร้ายจนเป็นที่ครั่นคร้ามและทำเอาใครต่อใครชะงักไปตามกัน....(คอลัมน์ใต้หัวขาน “เจ้าขุนทอง”, บ้านเมือง, 19 ธันวาคม 2535)

กระตุ้นรัฐทบทวน “โรงไฟฟ้านิวเคลียร์” นายชบชัย สิ้นปียากร เลขาธิการสมาคมเทคโนโลยีที่เหมาะสม เปิดเผยว่า ประเทศไทยเริ่มมีการกล่าวถึงการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เมื่อปี 2509 โดย กฟผ. เป็นผู้ผลักดันสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้มีการคัดค้านคือการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ไม่ใช่เพื่อผลิตไฟฟ้าเท่านั้น หากเป็นการนำเอาประเทศไปผูกกับปัญหาทาง เศรษฐกิจ การเมือง ทหาร และความปลอดภัยของชีวิต ทรัพย์สินของ

ประชาชนจำนวนมาก....ประชาชนในพื้นที่ที่ถูกระบุว่าจะสร้างยังมีความหวาดวิตกเกี่ยวกับกัมมันตภาพรังสี....(มติชนรายวัน, 9 มีนาคม 2538)

สพช.ออกโรงต้านโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ดร.พงษ์พิสิฐ วิเศษกุล ผู้อำนวยการกองอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทน สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) กล่าวถึงโครงการสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ในประเทศไทย ว่าไม่คุ้มค่ากับการลงทุนที่มีราคาแพงมาก รวมทั้งยังมีปัญหาโดยเฉพาะในเรื่องความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ การกำจัดกากนิวเคลียร์ที่หมดอายุ หากนำไปฝังกลบต้องใช้เวลาถึง 10,000 ปี จึงจะสลาย.... (สยามรัฐ, 27 ธันวาคม 2539)

(2) เนื้อหาข่าวหรือบทความจากหนังสือพิมพ์ที่เสนอแนวคัดค้านในเรื่องของความน่ากลัวที่เกิดการรั่วไหลของรังสีของโรงไฟฟ้าเซอร์โนบีลในรัสเซีย หรืออุบัติเหตุที่เคยเกิดมาก่อนในต่างประเทศ

".....ทางเลือกด้วยวิธีสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในเมืองไทยจึงดูค่อนข้างจะคลุมเครือไม่ชัดเจน แม้จะเตรียมแผนไว้มากมายก็ตาม แต่เทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ใหม่ไม่เหมาะสำหรับคนไทย ถ้าจะดันทุรังสร้างรัฐบาลต้องให้ความเชื่อมั่นกับประชาชนอย่างเต็มเปี่ยมว่ามีแล้วคุ้มค่าปลอดภัยสูงสุด มิฉะนั้นแล้วทุกคนอาจจะนั่งอยู่ท่ามกลางลูกระเบิดนิวเคลียร์ ไม่รู้ว่าเมื่อไหร่จะระเบิดเบี่ยงปร้างขึ้นมา หรือเกิดรั่วไหลเหมือนอย่างเซอร์โนบีลในรัสเซีย" (คอลัมน์สิ่งแวดล้อม "ทวิศกดิ์ บุตรตัน" มติชนสุดสัปดาห์, 29 ธันวาคม 2535)

(3) เนื้อหาข่าวหรือบทความจากหนังสือพิมพ์ที่เสนอแนวคัดค้านในเรื่องของความไม่ชัดเจนในนโยบายแก้ปัญหาเรื่องพลังงานไฟฟ้า ความไม่โปร่งใสของนักการเมืองที่สนับสนุนโครงการโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

ซีโครงไก่ใส่ผักต้มด้วยพลังนิวเคลียร์ .... ประเทศไทยขาดแคลนไฟฟ้า ประชาชนไทยรู้อะไรกันเป็นอย่างดี เพราะมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์มาโดยตลอด คนไทยรู้จัก "หลอดผอม" หรือ "ตู้เย็นเบอร์ 5" กันทั้งนั้น ก่อนหน้านี้รัฐบาลแก้การขาดกระแสไฟฟ้าด้วยวิธีการให้เอกชนเข้ามาร่วมผลิตไฟฟ้า และซื้อจากประเทศเพื่อนบ้านบางส่วน แต่ตอนนี้มีคุณสมภาร สุนทรเวช กำลังเสนอโรงไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์ ซึ่งสร้างความฮือฮาเป็นประเด็นที่พูดว่า "ควรมีหรือไม่มี"...ถ้าท่านสมภารยืนยันว่าต้องการสร้างโรงไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์ในประเทศไทย แล้วเอกชนที่เขาลงทุนไปร่วม 100 รายเหล่านี้ จะให้เขาไปนั่ง "ชดซีโครงไก่ต้มผักหรืออย่างไร" (คอลัมน์ "รายงาน" สื่อธุรกิจ, 27 ธันวาคม 2539)

"วินัย" ได้ "สมภาร" ซึ่งมีประโยชน์แฝง นายวินัย แสนใจนิยม ส.ส. สงขลา พรรคประชาธิปัตย์ กล่าวถึงกรณีที่นายสมภาร สุนทรเวช รองนายกรัฐมนตรี หัวหน้าพรรคประชากรไทย ออกมาผลักดันการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ว่าความต้องการด้านพลังงานไฟฟ้านั้นมีความจำเป็นอยู่เช่นกัน แต่คนระดับรองนายกรัฐมนตรีออกมาพูดและผลักดันเต็มที่ทั้งที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้อง และไม่มีการศึกษาดูอย่างละเอียด ตนมองว่าน่าจะเป็นนโยบายส่วนตัวมากกว่า...เรื่องนี้ฟังดูแล้วรู้สึกมีเรื่องของผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย และทางพรรคฝ่ายค้านกำลังติดตามจับตามองอยู่เช่นกัน (วัฏจักร, 22 ธันวาคม 2539)

จากการเสนอเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของการเสนอข่าวแบบเร้าอารมณ์มากกว่าการให้สาระความคิด รวมทั้งเนื้อหาของข่าวเป็นลักษณะการคัดค้านการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ แสดงเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 3 ตารางแสดงตัวอย่างของสื่อมวลชนหนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวแบบเร้าอารมณ์
ในประเด็นที่เป็นการคัดค้านการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

วัน/เดือน/ปี	หนังสือพิมพ์	การพาดหัว	เนื้อหา (ความขัดแย้ง)	ประเด็นคัดค้าน
19 ธ.ค.35	บ้านเมือง (บทความ)	กากนิวเคลียร์ กำจัดไม่ได้ แต่จะ ทำ	การจัดการกับกาก กัมมันตรังสีกำลังเป็น ปัญหาอยู่ทั่วโลก แต่ สภาพพัฒนา ยืนยันว่า พร้อมจะสร้างโรง ไฟฟ้า 2 โรง	ปัญหาการจัดเก็บ กากกัมมันตภาพ รังสีที่ยังแก้ไขไม่ได้
29 ธ.ค.35	มติชนสุด สัปดาห์ (บทความ)	ต้านนิวเคลียร์	ทางเลือกด้วยวิธีสร้าง โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ใน เมืองไทยคลุมเครือ รัฐ บาลต้องให้ความเชื่อ มั่นกับประชาชนอย่าง เต็มเปี่ยมว่ามีแล้วคุ้ม ปลอดภัยสูงสุด มิ ฉะนั้นหากเกิดรั่วไหล อย่างเชอร์โนบิลในรัส เซีย จะทำอย่างไร	ไม่มั่นใจในความ ปลอดภัย และมาตร การป้องกันอันตราย ของ โรง ไฟ ฟ้ า นิวเคลียร์
9 มี.ค.38	มติชนรายวัน	กระ ดุน รัฐ ทบ ทวน "โรงไฟฟ้า นิวเคลียร์"	ประชาชนในพื้นที่ที่ถูก ให้สร้าง ไม่มั่นใจใน ความปลอดภัยของ กากนิวเคลียร์ว่าจะ จัดการอย่างไร	ประชาชนเกิดความ ไม่มั่นใจในความ ปลอดภัยเรื่องการ กำจัดกาก กัมมันตภาพรังสี
22 ธ.ค.39	วิภูจักร (ข่าว)	"วินัย" ได้ "สมคร" ชี้มี ประโยชน์แฝง	สส.สงขลา พรรค ประชาธิปัตย์ สงสัย การผลักดันโรงไฟฟ้า นิวเคลียร์ของนาย สมครฯ รองนายกรัฐมนตรี ว่าเป็นเรื่อง ประโยชน์ส่วนตัว	นักการเมืองฝ่าย ค้านไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี กลัวเรื่องผล ประโยชน์

ตารางที่ 3 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	หนังสือพิมพ์	การพาดหัว	เนื้อหา (ความขัดแย้ง)	ประเด็นคัดค้าน
27 ธ.ค.39	สยามรัฐ	สพช. ออกโรง ต้านโรงไฟฟ้า นิวเคลียร์	ดร.พงษ์พิสิฏฐ์ วิเศษ กุล จาก สพช. กล่าว ถึงเรื่องการทำจัดกาก นิวเคลียร์ที่หมดอายุ ว่าต้องใช้เวลา 10,000 ปี จึงจะสลาย	คัดค้านโรงไฟฟ้า นิวเคลียร์ ในเรื่อง กากกัมมันตภาพ รังสีที่ย่อยสลายยาก
27 ธ.ค.39	สื่อธุรกิจ (บทความ)	ชี้โครงไก่ใส่ฟัก ต้ม ด้วย พ ลั ง นิวเคลียร์	รัฐบาลแก้ปัญหาการ ขาดกระแสไฟฟ้าด้วย การให้เอกชนมาขาย ไฟและซื้อจากประเทศ เพื่อนบ้าน แต่ตอนนี้ มาผลักดันนิวเคลียร์ แล้วเอกชนจะทำอย่าง ไร	การแก้ปัญหาด้าน พลังงานไฟฟ้าของ รัฐบาลไม่ชัดเจน

ที่มา : เพ็ชรรวบรวมข่าวจากสื่อมวลชนของกองส่งเสริมและเผยแพร่ กฟผ. ปี 2530 - 2540

3.1.2 การเสนอข่าวโดยเสนอตามข้อเท็จจริงหรือความเคลื่อนไหวของเหตุ
การณ์ที่เกิดขึ้น มีตัวอย่างดังนี้

สภาพัฒน์เดินหน้าตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ นายพิสิฏฐ์ ภคเกษม
เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่ง
ชาติ กล่าวว่า พลังงานที่ใช้ปัจจุบันคือ น้ำมัน ลิกไนต์ ถ่านหินนำเข้า
ก๊าซธรรมชาติ ก๊าซปิโตรเลียมเหลว น้ำและพลังงาน จะถึงขีดจำกัดภายใน
15 ปี...การจะตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์จะไม่อยู่ในความรับผิดชอบของ กฟผ.
เพียงหน่วยงานเดียวอีกต่อไป ไทยจะต้องมีความพร้อม เราประชุมกันช่วง
ระยะ 1-2 เดือนนี้ ผลสรุปว่าอย่างไรเราก็ต้องพิจารณาให้รู้จักนิวเคลียร์
(ผู้จัดการรายวัน, 17 ธันวาคม 2535)

ส.ส. จีรรัฐนาข้อสรุปโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ นายอาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา ส.ส.พรรคพลังธรรม และรองประธานกรรมการการพลังงาน สภาผู้แทนราษฎร กล่าวว่า ประเด็นสำคัญคือการพิจารณาโดยายนิวเคลียร์ของรัฐบาลจะต้องโปร่งใส เปิดให้ทั้งฝ่ายค้านและสนับสนุนได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง...คณะกรรมาธิการการพลังงาน สภาผู้แทนราษฎร ได้เตรียมการที่จะเปิดโต้วาทีสาธารณะ (Public Hearing) ต่อกรณีดังกล่าวไว้แล้ว คาดว่าเราจะสามารถเสนอสู่สภาฯ ได้ในการประชุมสามัญ เดือน พ.ค.-ก.ค.2536 นี้ (ผู้จัดการรายวัน, 26 มีนาคม 2536)

กระตุ้นรัฐบาลเร่งตัดสินใจ สรุปผลโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ศ.นพ.ปณต มิคะเสน ประธานมนตรี สภาสมาคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (สสวทท.) เปิดเผยว่า ถึงเวลาแล้วที่จำเป็นจะต้องกระตุ้นรัฐบาลครั้งสำคัญในเรื่องการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในปีนี้ เนื่องจากในขณะนี้ประเทศไทยได้สร้างโรงไฟฟ้าพลังน้ำไปเกือบหมดแล้ว ส่วนการใช้ถ่านหินลิกไนต์เป็นเชื้อเพลิงในการสร้างโรงไฟฟ้า ก็ได้ก่อให้เกิดมลภาวะมากขึ้น ดังนั้น นโยบายเกี่ยวกับโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์จะเป็นแนวทางที่ช่วยให้มีการพัฒนา และใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศได้ (วัฏจักร, 6 มกราคม 2537)

เผยที่สร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ กฟผ. เปิดได้ "ชายฝั่งทะเล" กฟผ. เล็งพื้นที่ก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ระบุทั้งชายฝั่งทะเลตะวันออก-ตะวันตก ล้วนน่าสนใจ คาด 3 ปีข้างหน้า ศึกษาเสร็จโยนให้รัฐบาลชี้ขาด พร้อมจ้างประชาสัมพันธืมีอาสาสมัครหมู่บ้าน (ไทยรัฐ, 14 พฤศจิกายน 2535)

จัดสัมมนาเชิงวิชาการ "นิวเคลียร์" สร้างสรรค์ สำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ได้จัดโครงการสัมมนาเชิงวิชาการหัวข้อเรื่อง "เหลียวหลังแลหน้า" ในวันศุกร์ที่ 29 พฤศจิกายน 2539 ที่โรงแรมปทุมวัน ปริ๊นเซส...เพื่อเป็นการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากนิวเคลียร์ในเชิงสร้างสรรค์

อื่น ๆ ที่นอกเหนือจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์....(สยามโพสต์, 22 พฤศจิกายน 2539)

“รักเกียรติ” มอบนโยบาย กฟผ. จัดบปี 40 ศึกษา “นิวเคลียร์”
 นายรักเกียรติ สุขธนะ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี...กล่าวว่า
 ทางรัฐบาลมีความเห็นว่า ถึงเวลาแล้วที่จะมีการศึกษาร่วมกันกับ
 กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ และสำนักงาน พปส. ถึงผลดีผลเสีย รวมทั้งแผน
 การจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์กันอย่างจริงจังเสียที โดยให้ กฟผ. จัดทำงบ
 ประมาณประจำปี 2540 ไว้ด้วย ซึ่งอาจจะเป็นจำนวนเงินไม่มากนัก
 เพราะส่วนใหญ่เป็นเรื่องจ้างบริษัทที่ปรึกษาในการศึกษาโครงการ คาดว่า
 การศึกษาจะใช้เวลาประมาณ 4 ปี (วิญจักร, 19 ธันวาคม 2539)

จากตัวอย่างดังกล่าว สามารถเสนอเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 4 ตารางแสดงตัวอย่างการรายงานความเคลื่อนไหวของกระแสเหตุการณ์
ตามสภาพความจริงในหน้าที่วิชาชีพของสื่อหนังสือพิมพ์

ลำดับ	กระแสเหตุการณ์		หน้าที่ตามวิชาชีพ			
	วันเดือนปี	เหตุการณ์	วันที่เสนอ	ชื่อ นสพ.	เนื้อหาที่น่าสนใจ	หน้าที่
1	15 ธ.ค.30	สุรพลค้าน นิวเคลียร์	15 ธ.ค.30	สยามรัฐ	ดร.สุรพล สุดารา นัก อนุรักษ์ ออกมาคัดค้าน กรณีจะมีการสร้างโรงไฟ ฟ้านิวเคลียร์ขึ้น	รายงาน ความ เคลื่อนไหว ของฝ่าย ค้าน
2	2 เม.ย.34	“เสนาะ” เสนอ กรม. อนุมัติสร้าง โรงไฟฟ้า นิวเคลียร์	31 มี.ค.34	บ้านเมือง	คณะอนุกรรมการกลั่น กรองสร้างโรงไฟฟ้า นิวเคลียร์จะนำเสนอเรื่อง ต่อ กรม. ให้ความเห็น ชอบในวันที่ 2 เมษายน 2534	รายงาน ความ เคลื่อนไหว ของหน่วย งานที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับ	กระแสเหตุการณ์		หน้าที่ตามวิชาชีพ			
	วันเดือนปี	เหตุการณ์	วันที่เสนอ	ชื่อ นสพ.	เนื้อหาที่นำเสนอ	หน้าที่
3	22 ต.ค.35	เกษมหนุน นิวเคลียร์ผลิต ไฟฟ้า	22 ต.ค.35	ผู้จัดการ รายวัน	กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวด ล้อม ศึกษานิวเคลียร์เพื่อ เสนอให้รัฐบาลตัดสินใจ พิจารณาเลือกนิวเคลียร์ มาผลิตไฟฟ้า	รายงาน ความ เคลื่อนไหว ของหน่วย งานที่เกี่ยว ข้อง
4	14 พ.ย.35	เผยที่สร้างโรง ไฟฟ้านิวเคลียร์	14 พ.ย.35	ไทยรัฐ	ผวก.กพผ.เปิดเผยถึงการ กำหนดแผนโรงไฟฟ้า นิวเคลียร์ไว้ระยะยาว ขณะนี้กำลังศึกษาความ เป็นไปได้ และหากสร้าง จะสร้างใกล้ทะเลน้ำลึก	รายงาน ความ เคลื่อนไหว ของหน่วย งานที่เกี่ยว ข้อง
5	16 ธ.ค.35	สภาพัฒนฯ เดิน หน้าตั้งโรงไฟฟ้า นิวเคลียร์	17 ธ.ค.35	ผู้จัดการ รายวัน	สภาพัฒนฯ ร่วมมือกับ กระทรวงวิทย์ฯ และ กพผ. ศึกษาแผน นิวเคลียร์ให้รัฐบาล พิจารณาภายใน 4 ปี	รายงาน ความ เคลื่อนไหว ของหน่วย งานที่เกี่ยว ข้อง
6	13 พ.ค.36	กรรมาธิการหนุน "โรงงานไฟฟ้า ปรมาณู"	14 พ.ค.36	เดลินิวส์	คณะกรรมการพลัง งานปรมาณูเห็นพ้องต้อง กันเรื่องจะต้องสร้างโรง ไฟฟ้าพลังปรมาณู	รายงาน ความ เคลื่อนไหว ของหน่วย งานที่เกี่ยว ข้อง
7	25 มี.ค.36	สส.ชี้ปัญหาข้อ สรุป	26 มี.ค.36	ผู้จัดการ รายวัน	คณะกรรมการพลัง งานเห็นพ้องกันว่าให้ เสนอต่อรัฐบาลเพื่อทำ การศึกษาเรื่องการก่อสร้าง โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ให้ชัดเจน	รายงาน ความ เคลื่อนไหว ของหน่วย งานที่เกี่ยว ข้อง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับ	กระแสเหตุการณ์		หน้าที่ตามวิชาชีพ			
	วันเดือนปี	เหตุการณ์	วันที่เสนอ	ชื่อ นสพ.	เนื้อหาที่นำเสนอ	หน้าที่
8	6 ม.ค.37	กระตุ้นรัฐบาล เร่งตัดสินใจสรุป ผลโรงไฟฟ้า นิวเคลียร์	6 ม.ค.37	วิภูจักร	สสวท.เผยว่าถึงเวลาแล้ว ที่รัฐบาลจะต้องพิจารณา เรื่องนำพลังงานจาก นิวเคลียร์มาใช้ในการ ผลิตไฟฟ้า เพราะพลัง งานจากเชื้อเพลิงอื่นมี ปัญหาและจะหมดไป	รายงาน ความ เคลื่อนไหว ของหน่วย งานที่เกี่ยว ข้อง
9	8 ธ.ค.38	เตรียมแผนสร้าง โรงไฟฟ้า นิวเคลียร์	8 ธ.ค.38	ข่าวสด	นายยิ่งพันธ์ฯ เผยว่าเห็น ด้วยที่จะควรใช้นิวเคลียร์ ผลิตไฟฟ้า	รายงาน ความ เคลื่อนไหว
10	14 ธ.ค.38	ญี่ปุ่นแนะนำใช้ นิวเคลียร์ทด แทนพลังงาน อนาคต	14 ธ.ค.38	ผู้จัดการ รายวัน (ภูมิภาค)	ผอ.สถาบันเศรษฐศาสตร์ พลังงานแห่งญี่ปุ่นแนะนำ ว่าพลังงานนิวเคลียร์ เป็นทางเลือกที่แก้ไข ปัญหาพลังงานใน อนาคตได้	รายงาน เหตุการณ์
11	11 ม.ค.39	ปลูกผีสร้างโรง ไฟฟ้านิวเคลียร์ ขีดเส้นตีเดย์ตัด เชือกจะอยู่หรือ ไป	16 ม.ค.39	สื่อธุรกิจ	รมต.กระทรวงวิทย์ฯ นาย ยิ่งพันธ์ มนะสิการ นัด ประชุมหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเรื่องโรงไฟฟ้า นิวเคลียร์	รายงาน เหตุการณ์
12	24 ม.ค.39	กระทรวงวิทย์ฯ ศึกษาโรงงาน ไฟฟ้าปรมาณู	24 ม.ค.39	คู่แข่งราย วัน	รัฐบาลอนุมัติให้มีโครง การศึกษาความเป็นไปได้ ของการสร้างโรงไฟฟ้า นิวเคลียร์ว่าเหมาะสม หรือไม่ หากไม่เหมาะสม ก็จะได้ยุติโครงการ	รายงาน เหตุการณ์

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับ	กระแสเหตุการณ์		หน้าที่ตามวิชาชีพ			
	วันเดือนปี	เหตุการณ์	วันที่เสนอ	ชื่อ นสพ.	เนื้อหาที่น่าสนใจ	หน้าที่
13	4 เม.ย.39	ท่อมพันล้านสร้างเตาเผาปฏิกรณ์พร้อมตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์	4 เม.ย.39	ไทยไฟแนน-เชียล	รมต.ยิ่งพันธ์ฯ เผยว่ากระทรวงวิทย์ฯ กำลังเร่งดำเนินการสร้างเตาปฏิกรณ์ 10 เมกะวัตต์ โดยอยู่ระหว่างประกวดราคา ส่วนเรื่องโรงไฟฟ้าอยู่ระหว่างศึกษาพื้นที่และรอทำประชาพิจารณ์	รายงานความเคลื่อนไหว
14	22 พ.ย.39	จัดสัมมนาเชิงวิชาการนิวเคลียร์สร้างสรรค์	22 พ.ย.39	สยามโพสท์	สำนักงาน พปส.จัดโครงการสัมมนาหัวข้อเหลียวหลังเพื่อแลหน้า เพื่อถ่ายทอดความรู้เรื่องนิวเคลียร์ในเชิงสร้างสรรค์	รายงานความเคลื่อนไหว
15	19 ธ.ค.39	รักเกียรติฯ มอบนโยบาย กฟผ.ศึกษานิวเคลียร์	19 ธ.ค.39	วิญจักร	รมต.สำนักนายกฯ นายรักเกียรติ สุขธนะ เผยว่ารัฐบาลเห็นว่าสมควรศึกษาผลดีผลเสียของโครงการโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ และอาจจะให้ กฟผ.ตั้งแผนศึกษาในปีงบประมาณ 2540	รายงานเสนอความคิดเห็น
16	17 ธ.ค.39	แถลงนโยบายเดินหน้าลุยเต็มที่สมัครฯ หนุน	17 ธ.ค.39	มติชน	รัฐบาลชุดชวลิตฯ แถลงนโยบายเห็นว่านิวเคลียร์เป็นพลังงานสะอาด แต่ต้องศึกษารายละเอียดก่อน	รายงานความเคลื่อนไหว

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ลำดับ	กระแสเหตุการณ์		หน้าที่ตามวิชาชีพ			
	วันเดือนปี	เหตุการณ์	วันที่เสนอ	ชื่อ นสพ.	เนื้อหาที่นำเสนอ	หน้าที่
17	20 มี.ค.40	รัฐให้ กฟผ. ศึกษาโรงไฟฟ้านิวเคลียร์	20 มี.ค.40	แนวหน้า	กฟผ.เผยว่าเรื่องของการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์รัฐบาลต้องพร้อมที่จะสนับสนุน เพราะมีหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมกันเกี่ยวข้อง	รายงาน ความ เคลื่อนไหว

ที่มา : แฟ้มรวบรวมข่าวจากสื่อมวลชนของกองส่งเสริมและเผยแพร่ กฟผ. ปี 2530 - 2540

บทบาทของหนังสือพิมพ์ในการเป็นผู้นำแสดงความคิดเห็น ที่แนะให้ผู้อ่านคิดหรือกระทำหรือละเว้นการกระทำใด ถือเป็นบทบาทของการตรวจสอบความเคลื่อนไหว ดูแลสอดส่องของสื่อมวลชนหนังสือพิมพ์ ซึ่งในกรณีของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์นี้ หนังสือพิมพ์ได้ทำหน้าที่ซึ่งนำไปเกิดการคัดค้านมากกว่าการสนับสนุน ดังตัวอย่างในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ตารางแสดงตัวอย่างการเสนอเนื้อหาของสื่อมวลชน
ที่ขึ้นการคัดค้านการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

ลำดับ	วันเดือนปี	ชื่อคอลัมน์	หนังสือพิมพ์	ประเด็น
1	28 เม.ย.34	จดหมายจาก ญี่ปุ่น อาทิตย์ อุทัย	มติชนรายวัน	"การทำงานที่ผิดปกติของโรงไฟฟ้าปรมาณู และการรั่วไหลของกัมมันตรังสีที่ญี่ปุ่นน่าจะเป็นบทเรียนในการสร้างโรงงานปรมาณูในไทยได้เป็นอย่างดี ระบบการทำงานที่ชู้ย ๆ การซื้อเทคโนโลยีเก่า ๆ มาดำเนินงาน เป็นสิ่งที่เป็นอันตรายแก่ประชาชนคนไทยอย่างใหญ่หลวง"

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลำดับ	วันเดือนปี	ชื่อคอลัมน์	หนังสือพิมพ์	ประเด็น
2	พ.ย.-1 ธ.ค.34	เหลี่ยมระนาบ โดยมานพ อุดมเดช	ข่าวพิเศษ	"ข้อสำคัญตรงที่ว่าไม่มีใครที่จะยอม พุดถึงข้อเสียคือเรื่องอันตรายจากโรง ไฟฟ้าชนิดนี้ กฟผ. มีหลักประกันอะไร ที่ทำให้เชื่อสนิทใจได้ว่าในโอกาสหน้า จะไม่เกิดกรณีกัมมันตรังสีรั่วไหลเช่นที่ เคยเกิดขึ้นในรัฐเพนซิลวาเนียเมื่อปี 2522 หรือกรณีเชอร์โนบิลในสหภาพ โซเวียตเมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมา"
3	28 ธ.ค.38	จุดประกาย	กรุงเทพธุรกิจ	"หากต้องมีการสร้างโรงไฟฟ้า นิวเคลียร์ในไทยตามแผนของ กฟผ. พลังงานเพื่อสันตินี้จะทำให้ประชาชน ไทยมีหนี้เพิ่มขึ้นอีก 136,000 ล้านบาท จะมีกากนิวเคลียร์ในการครอบครอง อย่างน้อยปีละ 600-2,000 ลูกบาศก์ เมตร จะมีโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ที่มี ลักษณะไม่ต่างจากระเบิดนิวเคลียร์ไว้ ครอบครอง ดูเหมือนว่าสิ่งที่เรียกว่า "พลังปรมาณูเพื่อสันติ กำลังนำความ ไม่สันติมาสู่ประเทศไทยเสียแล้ว"
4	6 ม.ค.39	สมควร ไฝงานดี	มติชนรายวัน	"แต่โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในไทยยังเต็มไปด้วย ปริศนา ซึ่งต้องการคำอธิบายอีก มากมาย นอกจากคำถามว่าจะสร้างที่ ไหนแล้ว ยังมีคำถามเกี่ยวกับความคุ้ม ค่าทางเศรษฐกิจ ความปลอดภัย การ กำจัดกากนิวเคลียร์ รวมทั้งปัญหา เกี่ยวกับความซื่อสัตย์และความโปร่ง ใสในด้านข้อมูลและการตัดสินใจ"

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลำดับ	วันเดือนปี	ชื่อคอลัมน์	หนังสือพิมพ์	ประเด็น
5	15-21 เม.ย.39	อิทธิฤทธิ์ ประจำทอง	คู่แข่ง	(หนึ่งทศวรรษเซอร์โนบิลสู่ผลพวงโรง ไฟฟ้านิวเคลียร์ไทย) “แถลงการณ์ของกลุ่มศึกษาปัญหา นิวเคลียร์ยังได้ตามถึงการผลักดันโครง การพลังไฟฟ้าปริมาณของรัฐบาลไทย ว่าไม่น่าไว้วางใจ เพราะโครงการเสี่ยง และมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในไทย ที่ผ่านมามักมีลักษณะปิดกั้นข้อมูล”
6	10-16 พ.ค.39	ประชาสันติ ธรรม	อาทิตย์	(เซอร์โนบิล : ฝันร้ายของนิวเคลียร์) “ปัจจุบันเตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์ที่ เหมือนกับเซอร์โนบิลอีก 15 เครื่องที่ยัง คงใช้อยู่ทั่วไปในอดีตสหภาพโซเวียต และมีแนวโน้มว่าจะไม่ปลอดภัย แต่ ทางการยังไม่ยอมปิด ทั่วโลกก็คงต้อง ฝันร้ายถึงเซอร์โนบิลไปอีกนาน”
7	19-25 ก.ค.39	สุนีย์ สถาพร เรดิโอออสเตรเลีย	อาทิตย์	“ถึงแม้ว่าอุบัติเหตุที่เมืองเซอร์โนบิลใน อดีตสหภาพโซเวียตจะเกิดขึ้นถึงเกือบ 10 ปีมาแล้วก็ตาม แต่ผลพวงของมันก็ ยังคงติดตามมาจนถึงปัจจุบันนี้ และ ไม่นานนี้ก็ยังมีความว่ามีกัมมันตรังสีรั่ว ไหลภายในบริเวณโรงไฟฟ้าอีก กฟผ. กำลังเดินหน้าโครงการนิวเคลียร์ อย่า ลืมรวมเหตุการณ์เซอร์โนบิลแล้วชั่งน้ำ หนักก่อนตัดสินใจ”

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลำดับ	วันเดือนปี	ชื่อคอลัมน์	หนังสือพิมพ์	ประเด็น
8	27 ส.ค.39	สัตยา พงศาสุมิตร จุดประเด็น	กรุงเทพธุรกิจ	(จะโอดกันไปอีกนานไหม) "สังคมกำลังถูกทำให้เชื่อว่าเราต้องกิน (ใช้พลังงาน) มากขึ้น และนิวเคลียร์ เท่านั้นที่เป็นคำตอบ โดยไม่มีการพูดว่าเราจะกินแค่ไหน นี่ยังไม่ต้องพูดถึงผลประโยชน์เบื้องหลังการใช้ภาชี อากรก่อนมหาศาลสำหรับโครงการนี้ เพราะที่พูดแล้วโครงการเช่นนี้ก็เกี่ยวพันแนบแน่นกับธุรกิจโรงไฟฟ้า นิวเคลียร์อย่างแยกไม่ออก เหลือแต่ว่าสังคมจะหาเจอความ योगโย ผู้รับประโยชน์นี้เจอเมื่อไร"
9	21 พ.ย.39	สิรินาฏ ศิริสุนทร จุดประกาย	กรุงเทพธุรกิจ	(โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ขอให้เส้นทางเลือกสุดท้าย) "ทั้งนี้ ข้องักขาต่อการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในไทย ยังไม่สามารถหาคำตอบและสร้างความมั่นใจต่อประชาชนผู้ใช้ไฟได้ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการกากของเสียกัมมันตรังสีที่ยังไม่มีประเทศใดในโลกสามารถทำลายได้"
10	8 ธ.ค.39	นภาพร ดำเนินสกุลชัย		"นิวเคลียร์ : คุณอนันต์ แฝงภัยมหันต์ เหตุการณ์ดังกล่าวถูกตอกย้ำถึงความน่ากลัวด้วยการรั่วไหลของกัมมันตรังสีจากโรงไฟฟ้าเซอร์โนบิล ทำให้โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ยังคงเป็นเพียงทางเลือกสำหรับอีกหลาย ๆ ประเทศที่ยังริ้วว่าจะใช้ดีหรือไม่"

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ลำดับ	วันเดือนปี	ชื่อคอลัมน์	หนังสือพิมพ์	ประเด็น
11	20 ธ.ค.39	พลวัติความคิด ฉนวน มงคล ธรรม		"ทุกวันนี้ความไม่ปลอดภัยของนิวเคลียร์ยังคงเป็นเรื่องที่กังวลของประชาชน รัฐบาลไม่จำเป็นต้องหาเรื่องใส่ตัว ยังไม่หลักประกันที่แน่นอนในเรื่องการติดตั้งเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ รวมทั้งการให้บริการที่ยังเป็นปัญหา ความอันตรายของนิวเคลียร์ และเป็นดาบสองคมสำหรับผู้เสนอโครงการนี้"
12	20 ธ.ค.39	ไทยวิชั่น 2000 มัน พัทธินัย	สยามรัฐ	"สมมุติว่าทุกอย่างลงเอยเห็นควรให้สร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ เพราะสะดวกทันใจ ไม่มีมลพิษ ดำเนินการได้ พอถึงจุดจะไปเลือกสร้างในจังหวัดไหนริมแม่น้ำหรือทะเลแล้ว ใครล่ะจะยอมให้สร้างที่จังหวัดของตัวเอง"

ที่มา : แฟ้มรวบรวมข่าวจากสื่อมวลชนของกองส่งเสริมและเผยแพร่ กฟผ. ปี 2530 - 2540

การตรวจสอบความเคลื่อนไหวของหนังสือพิมพ์ในเรื่องโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ เป็นอีกบทบาทหนึ่งที่ได้เห็นได้ ดังนี้

ตารางที่ 6 ตารางแสดงตัวอย่างหน้าที่ของสื่อมวลชน
ในการตรวจสอบความเคลื่อนไหวของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

วันเดือนปี	หนังสือพิมพ์	เนื้อหาที่เสนอ
14 พ.ค.34	ดาวสยาม	ปลุกผี รฟ.นิวเคลียร์ กฟผ. ชุมศึกษาหาแนวทาง
26 พ.ย.34	เดลินิวส์	สลายนิวเคลียร์
22 พ.ค.35	ผู้จัดการรายวัน	พิน รง.ไฟฟ้าปรมาณู
16 ก.ค.35	เดลินิวส์	ปลุกผีโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ผิด

ตารางที่ 6 (ต่อ)

วันเดือนปี	หนังสือพิมพ์	เนื้อหาที่เสนอ
30 พ.ย.35	ผู้จัดการรายวัน	เบื้องหลังเรือพลูโตเนียมยูน
10 มี.ค.36	สยามรัฐ	รฟ.นิวเคลียร์กระหึ่ม จักรูบาลตัดสินใจภายในปีนี้
11 ม.ค.39	สื่อธุรกิจ	ปลูกฝึสร้าง รฟ.นิวเคลียร์
30 พ.ค. – 2 มิ.ย.39	ประชาชาติธุรกิจ	ปิดฝุ่นโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ อัด 250 ล้าน สร้างภาพลักษณ์
26 ก.ค.39	สายกลาง	รัฐบาลออกแรงดันเต็มที่ สร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์
2 ต.ค.39	ผู้จัดการ	นักวิชาการชี้ คุม.ลักไก่ดัน รฟ.นิวเคลียร์
2 ธ.ค.39	ผู้จัดการ	อ้างพลังงานทดแทนจำกัด หนุนสร้าง รฟ.นิวเคลียร์
17 ธ.ค.39	ไทยรัฐ	หมักเล่นของร้อนให้สร้างโรงไฟฟ้า
19 ธ.ค.39	สยามรัฐ	กฟผ. ชุ่มเจียบสำรวจพื้นที่สร้าง รฟ.นิวเคลียร์
21 ธ.ค.39	แนวหน้า	จูนถูกดักค้อย่อมแมว รฟ.นิวเคลียร์
22 ธ.ค.39	วิญจักร	วินัยได้สมัคร ซึ่มีประโยชน์แฝง
27 ธ.ค.39 – 2 ม.ค.40	มติชนสุดสัปดาห์	ลือสมัครหนุนนิวเคลียร์ (การ์ตูน)
12 พ.ค.40	เดลินิวส์	สพช.แอบเล่นกล ปิดทางเกิดของ รฟ.นิวเคลียร์
7 พ.ย.40	วิญจักร	ดึงไทยยังไม่พร้อมสำหรับนิวเคลียร์

ที่มา : เพิ่มรวบรวมข่าวจากสื่อมวลชนของกองส่งเสริมและเผยแพร่ กฟผ. ปี 2530 - 2540

หน้าที่อย่างหนึ่งของหนังสือพิมพ์ในการเสนอข่าว นั้นคือความเป็นกลาง แต่กรณีของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์นั้น สื่อมวลชนที่เสนอข่าวเอียงไปทางด้านการคัดค้านมีมากกว่า จึงทำให้เกิดการคัดค้านจากประชาชนมากกว่าการยอมรับ จึงจะเห็นว่าการเสนอข่าวไม่มีลักษณะของความสมดุล ทำให้ขาดความเป็นกลาง ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงตัวอย่างความไม่เป็นกลางในการเสนอข่าวโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

ลำดับ	วันเดือนปี	หนังสือพิมพ์	นำหนักคำที่ขาดความเป็นกลาง
1	19 ธ.ค.35	บ้านเมือง	กากนิวเคลียร์กำจัดไม่ได้แต่จะทำ
2	1 ส.ค.36	มติชนรายวัน	โรงไฟฟ้านิวเคลียร์สันติภาพพลังงาน?
3	พ.ค.36	วิญจักร	โรงไฟฟ้านิวเคลียร์จุดกำเนิดที่ต้องระวัง
4	26 มี.ค.39	กรุงเทพธุรกิจ	เดือนหายนะ "นิวเคลียร์" ครั้งใหม่ จากโรงงาน เซอร์โนบิล ระเบิดได้ทุกเวลา
5	10-16 พ.ค.39	กรุงเทพธุรกิจ	เซอร์โนบิล ฝันร้ายของนิวเคลียร์
6	19 ธ.ค.39	ข่าวสด	ตำนานนิวเคลียร์ แม่เฒ่ายังรัว

ที่มา : แฟ้มรวบรวมข่าวจากสื่อมวลชนของกองส่งเสริมและเผยแพร่ กฟผ. ปี 2530 - 2540

จากตารางที่ 7 คำต่าง ๆ ที่ขีดเส้นใต้ เป็นคำที่ให้น้ำหนักทางด้านการคัดค้านการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

ตารางที่ 8 แสดงตัวอย่างการเน้นเนื้อหาที่ให้ภาพลบของการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

ลำดับ	วันเดือนปี	หนังสือพิมพ์	สรุปเนื้อหาภาพลบของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์
1	19 ธ.ค.35	บ้านเมือง	โรงไฟฟ้านิวเคลียร์จะมีกากกัมมันตภาพรังสีเหลืออยู่ ซึ่งทั่วโลกยังมีปัญหาในการกำจัด ซึ่งเมืองไทยรู้ดี แต่ก็ยังคิดจะทำ
2	28 ธ.ค.38	กรุงเทพธุรกิจ	(ระเบิดนิวเคลียร์ - โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ รากฐานความรุนแรงเดียวกัน) ความรุนแรงของระเบิดนิวเคลียร์โยงมาถึงพลังงานที่อันตรายได้เมื่อสร้างในเมืองไทย
3	28 มี.ค.39	กรุงเทพธุรกิจ	เดือนหายนะภัย "นิวเคลียร์" ครั้งใหม่ จากโรงงาน เซอร์โนบิล ระเบิดได้ทุกเวลา
4	28 เม.ย.40	ผู้จัดการรายวัน	11 ปี เซอร์โนบิล ยังไม่มีบทสรุปสำหรับมหันตภัยนิวเคลียร์

ที่มา : แฟ้มรวบรวมข่าวจากสื่อมวลชนของกองส่งเสริมและเผยแพร่ กฟผ. ปี 2530 - 2540

จากตารางที่ 8 จะเห็นว่าสื่อมวลชนเลือกนำเสนอประเด็นที่เป็นการคัดค้านการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ที่จะเกิดในประเทศไทย โดยใช้ทั้งข่าว บทความ ที่แสดงให้เห็นภัยอันน่ากลัวของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ที่เคยเกิดอุบัติเหตุขึ้นในต่างประเทศมาให้ทราบเป็นระยะ ๆ ซึ่งประเด็นเหล่านี้จะสามารถสร้างความรู้สึกร่วมได้ดี เพราะเป็นวิสัยของคนทั่วไปที่ชอบฟังข่าวร้ายมากกว่าข่าวดี ทั้ง ๆ ที่พิสูจน์ไม่ได้ว่าจะดีหรือไม่ดีจริงหากมีการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ขึ้นมา

จากตารางที่ 2 ถึงตารางที่ 8 จะเห็นว่า สื่อมวลชนหนังสือพิมพ์ได้แสดงบทบาทของการเป็นผู้ดูแลสอดส่อง และรายงานข่าวสารให้ประชาชนได้ทราบในเรื่องการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ทั้งในการเสนอด้านสนับสนุนและการคัดค้าน รวมทั้งรายงานเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวตามความเป็นจริง

3.2 รูปแบบของการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ทางสื่อหนังสือพิมพ์

เนื้อหาของสื่อมวลชนในการเสนอเรื่องของการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์นั้น ได้รับกรนำเสนอหลายรูปแบบ และสามารถนำเสนอได้เกือบทุกวิธีการที่จะมีอยู่โดยเฉพาะในข่าวหนังสือพิมพ์ ซึ่งสรุปเป็นรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาเรื่องโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ทางหนังสือพิมพ์ได้ 7 ลักษณะ คือ

- (1) ข่าว
- (2) บทความ
- (3) สก๊อปพิเศษ
- (4) บทบรรณาธิการ
- (5) จดหมายของผู้อ่าน
- (6) คอลัมน์ซุบซิบ
- (7) การ์ตูน

แต่ละรูปแบบของการนำเสนอข้อมูลมีลักษณะดังนี้

3.2.1 ข่าว

คือการเล่าเรื่องหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีหลายลักษณะทั้งที่เป็นข่าวใหญ่หน้าหนึ่ง ข่าวหน้าใน ข่าวย่อย สำหรับข่าวการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เท่าที่พบส่วนใหญ่จะอยู่หน้าในหรือเป็นข่าวย่อย แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับกระแสที่เกิดขึ้นว่าควรจะให้ข่าวเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เป็นข่าวใหญ่หรือข่าวหน้าใน ดังตัวอย่าง

"เอ็นจีโอ ถกปัญหาโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ อดรัฐบาลดันสร้างหวังผล
ทางการเมือง ..... เมื่อเร็ว ๆ นี้ มูลนิธิโกมลคีมทอง สถาบันไทยคดีศึกษา
ม.ธรรมศาสตร์ สมาคมเทคโนโลยีที่เหมาะสม และกลุ่มศึกษาปัญหานิวเคลียร์
จัดสัมมนา "ประชาชนได้อะไรจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์" เพื่อสร้างความเข้าใจสถานการณ์พลังงานในประเทศ โดยมีนายจิรพล สินธุนาวา เลขาธิการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม สภาผู้แทนราษฎร กล่าวว่....."
(มติชนรายสัปดาห์, 29 มีนาคม 2538)

จากตัวอย่าง เป็นข่าวหน้าในที่รายงานว่ากลุ่มเอ็นจีโอ ได้มีการจัดสัมมนาเรื่องโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ขึ้น

"เตรียมแผนสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ..... นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ
รมต.ว่าการกระทรวงวิทย์ฯ กล่าวว่า ปัจจุบันประเทศไทยใช้กระแสไฟฟ้า
มากถึง 14,000 เมกะวัตต์ ถึงเวลาแล้วที่รัฐบาลไทยจะต้องตัดสินใจเกี่ยว
กับการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยนิวเคลียร์....." (ข่าวสด, 8 ธันวาคม 2538)

จากตัวอย่างนี้เป็นข่าวย่อยที่เสนอว่า รมต.กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ เห็นชอบให้มีการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ เพราะไฟฟ้าจะไม่พอใช้

3.2.2 บทความ

คือรูปแบบงานเขียนประเภทหนึ่งที่เขียนเป็นร้อยแก้ว จุดมุ่งหมายคือการเขียนเพื่อเสนอความรู้ ความคิด รวมทั้งความเพลิดเพลินในการอ่านด้วย เนื้อหาจะให้ความรู้ความคิด มีส่วนที่เป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียน มีเนื้อเรื่องที่อยู่ในใจของคนทั่วไป เลือกเสนอประเด็น

โดยประเด็นหนึ่งของเรื่อง ซึ่งมีวิธีการเขียนให้ชวนอ่านชวนติดตาม ซึ่งจากการวิเคราะห์หนังสือพิมพ์ทั้งหมดพบว่ามียุทธศาสตร์อยู่ 2 ประเภท คือยุทธศาสตร์เชิงสนับสนุน และยุทธศาสตร์เชิงคัดค้าน

ยุทธศาสตร์เชิงสนับสนุนจะมาจากกลุ่มผู้สนับสนุน

ดังตัวอย่าง

คอลัมน์ “มองลอดแว่น” โดย วิทยา ตันตสุทธิ หนังสือพิมพ์แนวหน้า ฉบับวันที่ 26 ตุลาคม 2535

“...สถานการณ์ของ กฟผ. ในยามนี้ดูย่ำแย่เต็มที เพราะจะผลิตไฟฟ้าด้วยพลังน้ำ มีการสร้างเขื่อนกั้นแม่น้ำขวางต่อด้านจนหมดสิทธิ์ขยับตัว... ในสภาพเช่นนี้ทางออกสายเดียวที่น่าจะลองดูก็คือ เช่นโครงการโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ออกมาให้รู้แล้วรู้รอดไป ทั่วโลกขณะนี้โรงไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์ใช้อยู่ใน 32 ประเทศ กำลังจะมีใช้อีก 30 ประเทศ... ในช่วง 20 ปีที่มีการใช้โรงไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์ มีอุบัติเหตุร้ายแรงเกิดขึ้นแค่สองครั้ง คือที่สหรัฐอเมริกา ในปี 2522 มีรังสีรั่วไหล แต่ไม่มีใครได้รับอันตราย กับที่โรงไฟฟ้าเชอร์โนบีลของรัสเซีย ซึ่งเกิดระเบิดในปี 2529 มีคนตาย 31 คน บาดเจ็บอีกจำนวนหนึ่ง” (แนวหน้า, คอลัมน์มองลอดแว่น “วิทยา ตันตสุทธิ”, 26 ตุลาคม 2535)

จากตัวอย่างข้างต้นนี้เป็นการสนับสนุนจากคอลัมน์นิสต์ที่เห็นว่าการจะผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานประเภทใดก็ตามของ กฟผ. ล้วนเจอปัญหาการต่อต้านจนทำไม่ได้ ดังนั้น น่าจะผลักดันให้โครงการโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ได้สร้างไปเสียเลย เพราะต่างประเทศทั่วโลกเขาก็มีใช้กันมากมายแล้ว ตลอด 20 ปีที่ผ่านมาก็มีอุบัติเหตุเกิดแค่ 2 ครั้งเท่านั้น นับเป็นยุทธศาสตร์ที่สนับสนุนโครงการนี้

ยุทธศาสตร์เชิงคัดค้านจะมาจากกลุ่มบุคคลที่ไม่เห็นด้วยกับการจัดตั้ง

โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ โดยมีเหตุผลของความหวาดกลัว ความไม่ปลอดภัยของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ดังตัวอย่าง

“ผมเคยมีความรู้สึกไม่เห็นด้วยกับการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ และคัดค้านมาตลอด เพราะในเวลานั้นข่าวอันตรายที่เกิดจากอุบัติเหตุในโรงไฟฟ้านิวเคลียร์หลาย ๆ แห่งของโลกออกมาเป็นระยะ ๆ แม้กระทั่งวันนี้ ผมเชื่อว่าความรู้สึกหวาดกลัวต่อภัยร้ายของนิวเคลียร์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของกัมมันตภาพรังสี ซึ่งรั่วไหลจากโรงไฟฟ้าหรือจากนิวเคลียร์ที่เหลือทิ้ง

ทำให้สภาพแวดล้อมเสียหาย ยังคงฝังอยู่ในความทรงจำของคนทั่วไปที่รับทราบข่าวร้ายที่ว่านี้.." (มติชนรายสัปดาห์, คอลัมน์สิ่งแวดลอม "ทวิตต์ดี บุตรตัน", 9 กรกฎาคม 2536)

บทความนี้ไม่เห็นด้วยกับการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ เพราะหวาดกลัวต่อภัยร้ายของนิวเคลียร์ทั้งเรื่องรังสี และกากกัมมันตรังสีที่เคยเกิดในต่างประเทศมาก่อน

ซึ่งเนื้อหาจากหนังสือพิมพ์ในรูปของบทความซึ่งแสดงให้เห็นถึงการสนับสนุนและคัดค้านผลัดเปลี่ยนกันเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่าสื่อมวลชนหนังสือพิมพ์มีความอิสระในการเสนอแนวคิดและความคิดเห็นอย่างเปิดกว้าง ดำรงตนเป็นสื่อกลางต่อการส่งผ่านข้อมูลข่าวสารจากหลาย ๆ ด้านสู่ผู้รับสารคือผู้อ่านได้ แม้ว่าประเด็นคัดค้านจะปรากฏให้เห็นมากกว่าการสนับสนุนก็ตาม

3.2.3 สื่ूपิเศษ มีลักษณะเป็นคอลัมน์พิเศษที่จัดขึ้นมีในบางโอกาสโดยไม่มีตำแหน่งที่ตั้งประจำ มีเนื้อหาและการนำเสนอคล้ายข่าวและบทความ ถือเป็นกรเล้าเหตุการณ์ของการเป็นข่าวที่ผ่านมาแล้วนำมาปะติดปะต่อแง่มุมต่าง ๆ เพื่อให้ได้เนื้อหาที่สมบูรณ์ที่สุด พร้อมสอดแทรกการวิเคราะห์ผสมกับลีลาการเขียนให้อ่านเหมือนเรื่องเล่า ดังตัวอย่าง

"มุมมอง "โรงไฟฟ้านิวเคลียร์" จุดกำเนิดที่ต้องระวัง ! ... ในระยะเวลา 4-5 ปีที่ผ่านมา ความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้าสูงมากขึ้นตามความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศไทย ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ถูกนำมาใช้เต็มที่แล้ว คาดว่าในปี 2549 ประเทศไทยจะอยู่ในภาวะขาดแคลนพลังงานจากแหล่งภายในประเทศแน่นอน...พลังงานนิวเคลียร์เป็นพลังงานรูปแบบใหม่ที่ประชาชนยังมีความรู้ความเข้าใจน้อย ดร.รัชชัย สุมิตร คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้สัมภาษณ์ว่า...การที่จะให้ประชาชนยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เป็นการยาก อุบัติเหตุจากโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ที่เกิดขึ้น และความสูญเสียจากเชอร์โนบิลยังฝังแน่นในความทรงจำของคน...หากคิดจะสร้างต้องรีบตัดสินใจภายใน 4-5 ปี เพื่อให้ทันกับความต้องการ...แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงมิติมหาชนด้วย" (วัฏจักร, 21 พฤษภาคม 2536)

"ศึกโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ สงคราม "ข้อเท็จจริง ... ช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา
 มาเพียงช่วงเดียวมีความเคลื่อนไหวเรื่องโครงการโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มาก
 ถึง 3 ครั้ง และแต่ละครั้งก็นัยสำคัญไม่ด้อยไปกว่ากัน...ล่าสุด กฟผ. ออก
 มายอมรับแล้วว่าในปีที่ผ่านมาบริษัทที่ปรึกษาของรัฐบาลญี่ปุ่นได้ยื่นมือ
 เข้ามาทำการศึกษาทงเลือกพลังงานไทยว่าควรใช้พลังงานอะไร...ตาม
 แผนการผลิตไฟฟ้าช่วงปี 2533-2549 โรงไฟฟ้านิวเคลียร์โรงแรกจะเสร็จ
 พร้อมที่จะเดินเครื่องภายในปี พ.ศ.2546....." (ผู้จัดการรายวัน, 5
 สิงหาคม 2536)

"ระเบิดนิวเคลียร์-โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ รากฐานความรุนแรง "เดียว
กัน" ...ในขณะที่ปี 2538 อื้ออึงไปด้วยเสียงประณามการทดลองระเบิด
 นิวเคลียร์ของฝรั่งเศส 4 ครั้ง และจีน 2 ครั้ง ด้วยเหตุผลของการพัฒนา
 อาวุธนิวเคลียร์ ประเทศไทยกลับเดินหน้าการก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์
 อย่างเงียบ ๆ ด้วยการประชาสัมพันธ์อย่างหนักในประโยคที่ว่า "เป็นพลัง
 งานปรมาณูเพื่อสันติ" คำถามก็คือ โรงไฟฟ้านิวเคลียร์เป็นพลังงาน
 ปรมาณูเพื่อสันติจริงหรือ?...ปี 2517 อินเดียได้ทำให้ทั่วโลกตกตะลึงเมื่อ
 นำพลังงานปรมาณูเพื่อสันติมาผลิตอาวุธนิวเคลียร์ และได้มีการทดลอง
 ในเขตรัฐราชาสถานนั้น เหตุการณ์ครั้งนั้นพิสูจน์ด้วยข้อเท็จจริงเชิง
 ประจักษ์ว่าพลังงานปรมาณูเพื่อสันติหรือโรงไฟฟ้านิวเคลียร์นั้น ในที่สุด
 แล้วสามารถนำมาใช้ผลิตอาวุธนิวเคลียร์ได้ ทั้งนี้ ด้วยมีรากฐานของ
 เทคโนโลยีเดียวกัน...." (กรุงเทพธุรกิจ, 28 ธันวาคม 2538)

"นินจา กฟผ. ผู้ซ่อนตัวในเงามืด ...โครงการโรงไฟฟ้านิวเคลียร์อยู่
 ในความรับผิดชอบของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) แต่
 ด้วยเหตุที่เคยประสบปัญหาถูกหักหัวง ตลอดจนคัดค้านจากนักวิชาการ
 และกรรมวิธีการสิ่งแวดล้อม จนชะงักไปเกือบ 2 ปี ก่อนเกิดการเคลื่อนไหว
 อีกครั้ง โดยคราวนี้มีละครตัวใหม่ออกหน้าแทนคือ สำนักงานพลัง
 ปรมาณูเพื่อสันติ เพื่อลดกระแสการคัดค้านจากสังคม ไม่ว่าจะ กฟผ. จะถูก
 คัดค้านด้วยเหตุผลใด แต่การถอยไปหลบในมุมมืดของ กฟผ. เป็นยุทธ
 ศาสตร์ที่ถูกนำมาใช้อีกครั้งในกรณีโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ เช่นเดียวกับการ
 สร้างเขื่อนทั้งหลายที่นับจากกรณีเขื่อนน้ำโจนเป็นต้นมา ปัจจุบันโครงการ
 เขื่อนทั้งหลายถูกโอนให้เป็นโครงการของกรมชลประทาน ให้กรมชล
 ประทานออกหน้าแทน....." (ผู้จัดการรายวัน, 18 ธันวาคม 2539)

“โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ทางเลือกสุดท้ายของไทยจริงหรือ ? ...ทางออกของไทยที่จะผลิตกระแสไฟฟ้าให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน จึงเหลืออยู่ไม่กี่ทาง กฟผ. ได้เตรียมแผนดำเนินการไว้คือ การใช้ถ่านหินนำเข้าจากต่างประเทศมาเป็นเชื้อเพลิง ไม่ว่า กฟผ. จะดำเนินการเองหรือเปิดให้เอกชนเข้ามาเป็นผู้ดำเนินการ....แต่ในมุมมองอีกด้านหนึ่งถ้าตัดสินใจจริง ๆ ให้สร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ถ้าไฟฟ้าจะถูกจริงหรือ...แต่ปัญหาหลักไม่ใช่อยู่ที่ต้นทุนถูกเพียงอย่างเดียว ยังประกอบไปด้วยความมั่นคงปลอดภัยของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ที่จะก่อสร้าง เพราะถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ให้ประชาชนได้วางใจได้ว่าจะไม่เกิดปัญหาสารกัมมันตรังสีจากแร่ยูเรเนียมรั่วไหลออกมานอกเตาปฏิกรณ์นิวเคลียร์ เนื่องจากเคยเกิดการรั่วมาแล้วอย่างรุนแรงที่โรงไฟฟ้า “เชอร์โนบีล”.....” (มติชนรายวัน, 19 ธันวาคม 2539)

“โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ 7 หมื่นล้าน ทางเลือกพลังงานใหม่หรือทางหายนะ ...และแล้วนายสมัคร สุนทรเวช รองนายก และหัวหน้าพรรคประชากรไทย ก็ได้จุดประเด็นการก่อสร้างโรงไฟฟ้า “นิวเคลียร์” อีกครั้ง ภายหลังที่ได้เข้าร่วมรัฐบาล หลังจากสมัยที่แล้วนายยิ่งพันธ์ มนะสิการมต.กระทรวงวิทย์ฯ จากพรรคเดียวกัน ได้ก่อรูปไว้แล้ว ในขณะนี้ประเทศไทยได้วางยุทธศาสตร์ด้านการพลังงานด้วยการรับซื้อไฟฟ้าจากประเทศเพื่อนบ้าน และเปิดโอกาสให้เอกชนมีส่วนร่วมในการผลิตไฟฟ้า จึงมีคำถามว่าโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มูลค่า 70,000 ล้านบาท ยังจำเป็นอีกหรือไม่....” (สยามโพสต์, 23 ธันวาคม 2539)

“ซีโครงโกใส่ฟักต้มด้วยพลังนิวเคลียร์ ...ก่อนหน้านี้รัฐบาลแก้การขาดกระแสไฟฟ้าด้วยวิธีการให้เอกชนเข้ามาร่วมผลิตไฟฟ้าและซื้อจากประเทศเพื่อนบ้านบางส่วน แต่ตอนนี้มีคุณสมัคร สุนทรเวช กำลังเสนอโรงไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์ ซึ่งสร้างความฮือฮาว่า “ควรมีหรือไม่”....ถ้าท่านสมัครยืนยันว่าจะต้องสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในไทยแล้ว เอกชนที่เขาลงทุนไปร่วม 100 รายเหล่านี้จะให้เขาไปนั่งชดซีโครงโกต้มฟักหรืออย่างไร.....” (สื่อธุรกิจ, 27 ธันวาคม 2539)

"11 ปี เซอร์โนบิล ยังไม่มีบทสรุปสำหรับมหันตภัยนิวเคลียร์ ... เมื่อ 2 ปีที่แล้ว ประชาชนในเมืองชลาเวอิตซ์ ซึ่งเป็นเมืองที่พนักงานในโรงไฟฟ้าจำนวน 5,800 คน พำนักอยู่ในปัจจุบัน อยู่ห่างไปทางตอนเหนือของเมืองเคียฟประมาณ 100 กิโลเมตร ร่วมกันเดินไว้อาลัยแด่เหยื่อผู้เคราะห์ร้ายที่ต้องเสียชีวิตหลังจากเกิดเหตุระเบิดและเพลิงไหม้ในโรงไฟฟ้านิวเคลียร์โรงที่สี่ของเซอร์โนบิล เมื่อวันที่ 26 เมษายน ค.ศ.1986...อย่างไรก็ดี บทเรียนของเซอร์โนบิลก็ไม่ใช่บทสรุปของการยุติการพัฒนาพลังงานนิวเคลียร์หลาย ๆ ประเทศยังเร่งสร้างและผลิตโรงไฟฟ้านิวเคลียร์...สำหรับประเทศไทยรัฐบาลยังมีความพยายามที่จะผลักดันให้เกิดโรงไฟฟ้าแบบดังกล่าวในประเทศ....." (ผู้จัดการรายวัน, 28 เมษายน 2540)

จากตัวอย่างสามารถจัดเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 9 ตารางแสดงตัวอย่างการเสนอเนื้อหาในแบบสก็๊ปข่าวที่ตั้งดูความสนใจผู้อ่าน

ลำดับ	ชื่อหนังสือพิมพ์	โปรยหัว – สก็๊ปข่าว ประเด็นที่กำลังเป็นข่าว	ความลึกของเนื้อหา
1	วิญจักร (21 พ.ค.36)	มุมมอง "โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ จุดกำเนิดที่ต้องระวัง"	รฟ.นิวเคลียร์มีปัญหาเรื่องของการรั่วไหลของรังสีและกากกัมมันตภาพรังสีที่กำจัดไม่ได้
2	ผู้จัดการรายวัน (5 ส.ค.36)	ศึกโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ สงคราม "ข้อเท็จจริง"	การโต้แย้งระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบกับนักวิชาการที่คัดค้านว่าข้อดีข้อเสียใครมีมากกว่า
3	กรุงเทพธุรกิจ (28 ธ.ค.38)	ระเบิดนิวเคลียร์-โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ รากฐานความรุนแรงเดียวกัน	รังสีจากโรงไฟฟ้าเซอร์โนบิลรุนแรงกว่า 200 เท่าของอาวุธนิวเคลียร์ และพลังปรมาณูเพื่อสันติจะนำความไม่สันติมาสู่ประเทศไทย

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อหนังสือพิมพ์	โปรยหัว – สก๊อปข่าว ประเด็นที่กำลังเป็นข่าว	ความลึกของเนื้อหา
4	ผู้จัดการรายวัน (18 ธ.ค.39)	ฝันจาก กฟผ. ผู้ช้อนตัวอยู่ใน เงามืด	เป็นความเพ้อฝันของ กฟผ. ที่ พยายามจะผลักดันให้สร้าง รฟ. นิวเคลียร์โดยไม่เปิดเผยตัวออก มา
5	มติชน (19 ธ.ค.39)	โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ทางเลือกสุด ท้ายของไทยจริงหรือ ?	ยังมีทางเลือกของพลังงานชนิด อื่นที่ดีกว่านิวเคลียร์
6	สยามโพสต์ (23 ธ.ค.39)	โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ 7 หมื่นล้าน ทางเลือกใหม่หรือหายนะ	การเลือกโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ใช้ เงินลงทุนมหาศาลและยังเป็น ทางเลือกที่อันตรายด้วย
7	สื่อธุรกิจ (27 ธ.ค.39)	ซี โครง ใก่ ต้ม พัก ด้วย พลัง นิวเคลียร์	สมัครฯ หนุนให้สร้างโรงไฟฟ้า นิวเคลียร์โดยมีประโยชน์แอบ แฝง
8	ผู้จัดการรายวัน (28 เม.ย.40)	11 ปี เซอร์โนบิล ยังไม่มีบทสรุป สำหรับมหันตภัยนิวเคลียร์	ความน่ากลัวของอุบัติเหตุ ระเบิดโรงไฟฟ้าเซอร์โนบิลยังไม่ จบ

ที่มา : เก็บรวบรวมข่าวจากสื่อมวลชนของกองส่งเสริมและเผยแพร่ กฟผ. ปี 2530 - 2540

การเสนอเนื้อหาในรูปของสก๊อปข่าวให้หมายถึงความสำคัญที่สื่อ
มวลชนให้ความสนใจในประเด็นข่าวที่ต้องการเสนอในรายละเอียดที่มากขึ้นและพิจารณาแล้วว่าเรื่อง
โรงไฟฟ้านิวเคลียร์เป็นเรื่องของผลประโยชน์สาธารณะชนที่ยังหาคำตอบไม่ได้ว่าควรจะมีการสร้างหรือ
ไม่ ประเทศไทยพร้อมแล้วหรือยัง มีความจำเป็นมากแค่ไหน ซึ่งก็เป็นวิสัยของสื่อมวลชนหนังสือพิมพ์ที่
จะต้องตรวจสอบ ค้นหาข้อมูลหรือข้อเท็จจริงเรื่องราวเหล่านี้มาตีแผ่ เพื่อสนองความต้องการข่าวสาร
ของผู้อ่าน สก๊อปพิเศษจึงเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการสื่อสารข้อมูลเพื่อเพิ่มความลึกของเรื่องราวให้
ละเอียดยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนในการพิจารณาตัดสินใจเรื่องโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

3.2.4 บทบรรณาธิการ

หนังสือพิมพ์ทุกฉบับต้องมีบทบรรณาธิการซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญที่จะแสดงถึงนโยบาย ทิศทางหรือจุดยืนของสื่อ นั้น ๆ ที่มีต่อประเด็นข่าวที่เสนอออกมา บทบรรณาธิการจะมีกรอบที่จำกัด ดังนั้น เนื้อหาที่นำเสนอจะเป็นแนวทางที่จะปราณีประนอมเพื่อให้เกิดการประสานประโยชน์ หาข้อตกลงร่วมกันเพื่อยุติข้อขัดแย้งในสังคม และแนวทางการคัดค้าน ซึ่งจะมีนำเสนอในช่วงที่เกิดกระแสของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ขึ้นมาเท่านั้น เช่น บทบรรณาธิการ “โรงไฟฟ้านิวเคลียร์” (เดลินิวส์, 20 มีนาคม 2536: 3) แสดงข้อเขียนเตือน กฟผ. และรัฐบาล เรื่องการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ว่า

“เป็นที่แน่ชัดปราศจากข้อสงสัย โรงไฟฟ้านิวเคลียร์เป็นสิ่งที่จะทำให้เกิดผลดีทั้งในสิ่งแวดล้อมและเป็นพลังงานทดแทนที่มีประสิทธิภาพในอนาคตอย่างแน่นอน แต่มีข้อกังขาคือจะสามารถป้องกันอันตรายจากกัมมันตภาพรังสีได้หรือไม่ และมีความรู้สึกปลอดภัยจากการป้องกันแค่ไหน หากสามารถสร้างความมั่นใจได้ ปัญหาการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ก็จะหมดไป จึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาลและ กฟผ. ต้องรับภาระนี้ไป”

สำหรับบทบรรณาธิการนี้ค่อนข้างสนับสนุนว่าโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มีข้อดีและเป็นพลังงานที่มีประสิทธิภาพ แต่การจะสร้างความมั่นใจได้แค่ไหนในเรื่องความปลอดภัยนั้น รัฐบาลและ กฟผ. ต้องรับผิดชอบและยืนยันให้ได้ ปัญหาในการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ก็จะไม่มี

และบทบรรณาธิการ “โรงไฟฟ้าปรมาณู” (เดลินิวส์, 29 พฤษภาคม 2536: 3) แสดงข้อเขียนเรื่องโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ว่า

“เป็นเรื่องวิตกกังไม่น้อยว่าในอนาคตประเทศไทยจะประสบปัญหาขาดแคลนกระแสไฟฟ้า จึงได้มีการนำปัญหาโรงไฟฟ้าปรมาณูมาพูดอีกครั้ง แต่ต้องทำการประชุมสัมมนา บรรยาย และชี้แจงทำความเข้าใจเรื่องนี้บ่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อที่เมื่อจะลงมือวางโครงการแล้วงานทุกอย่างจะราบรื่น หากมัววิรโรไม่ทำอะไรเลยก็เป็นเรื่องน่าเป็นห่วงอนาคตอย่างยิ่ง”

บทบรรณาธิการนี้กล่าวสนับสนุนโครงการโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ เพราะเห็นว่าหากหรือไม่ดำเนินการอะไรก็จะเกิดปัญหาการขาดแคลนพลังงานไฟฟ้าในอนาคต เพราะการจะก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ต้องใช้เวลาเป็นสิบปี ดังนั้น ในขณะนี้จึงควรชี้แจงทำความเข้าใจให้ทุก ๆ ฝ่ายได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีให้มากขึ้น

บทบรรณาธิการ "โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ความจำเป็นที่ต้องพิจารณา" (วิญจักร, 6 กรกฎาคม 2535: 3)

"การสร้างโรงงานไฟฟ้าปรมาณูนี้ ได้รับการต่อต้านอย่างรุนแรงจาก สื่อมวลชน แผนการจึงต้องระงับลง เพราะเกรงว่าจะไม่มีความปลอดภัยเพียงพอ เช่น การรั่วซึมจากกัมมันตภาพรังสี ตัวอย่างปัญหาที่เกิดขึ้นนี้จึงสมควรที่จะต้องคิดหน้าคิดหลังให้ดี ๆ หากจำเป็นต้องตัดสินใจสร้างในเมืองไทย"

บทบรรณาธิการ "โรงไฟฟ้านิวเคลียร์" (ไทยรัฐ, 27 กรกฎาคม 2539: 3) กล่าวเรื่องนี้ว่า

"เราต้องยอมรับความจริงว่าการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ขึ้นมา นั้น แม้จะมีคุณอนันต์ แต่หากพลาดพลั้งไปแล้วก็มีโทษมหันต์ ดังที่เกิดขึ้นที่ เซอร์โนบิล รัสเซีย มาแล้ว จึงหวังว่าคณะกรรมการที่รัฐบาลแต่งตั้งขึ้น จะ ได้ทำการศึกษาเรื่องนี้ทุกแง่มุมโดยรอบคอบ และถ้าตัดสินใจสร้างขึ้นจริง ก็ขอให้ยึดถือขีดความสามารถของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในด้านความปลอดภัยเป็นหลัก มิใช่มุ่งเพื่อหวังผลประโยชน์แอบแฝง ซึ่งจะทำให้การตัดสินใจ ผิดพลาดได้"

บทบรรณาธิการทั้งสองบทนี้กล่าวคัดค้านเพราะไม่แน่ใจเรื่องความปลอดภัยของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ เนื่องจากเคยมีปัญหารั่วซึมของรังสีที่เกิดขึ้นในต่างประเทศมาก่อน และไม่แน่ใจในความรอบคอบรัดกุมในการศึกษาระบบป้องกันความปลอดภัยของรัฐบาลและหน่วยงานที่รับผิดชอบ

3.2.5 จดหมายของผู้อ่าน

คอลัมน์นี้จำเป็นสำหรับหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ เพราะเป็นสื่อที่จะแสดงให้เห็นถึงทัศนะของการตอบสนอง (feedback) จากผู้อ่านในเรื่องนั้น ๆ โดยในการตอบคำถามผู้เขียนคอลัมน์มักแทรกความคิดเห็นส่วนตัวไว้ในเนื้อหาด้วย ในการศึกษาครั้งนี้พบว่ามีคอลัมน์ตอบคำถามอยู่เพียง 3 ฉบับเท่านั้น ดังตัวอย่าง

โรงไฟฟ้าราคาล้านล้านบาท

ถาม ในช่วงนี้กระทรวงวิทย์ฯ กำลังผลักดันโครงการแก่งเสือเต้น และศึกษาความเป็นไปได้ของโรงไฟฟ้าพลังงานปรมาณู เข้า ครม. 12 ธ.ค.39 นั้น เป็นสิ่งปกติของการดำเนินการภายใต้เงื่อนไขกรอบความคิดที่นำความเป็นความตายของชาติไปให้ความสำคัญผูกกับการลงทุนภาคอุตสาหกรรม...ทำไมผู้สนับสนุนโรงไฟฟ้านิวเคลียร์จึงกระตือรือร้นสร้างข่าวอย่างต่อเนื่อง ทั้ง ๆ ที่ได้มีการกำหนดสถานที่ก่อสร้างแล้ว เพียงแต่รอการอนุมัติและจัดซื้อโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เท่านั้น ก็เพราะมูลค่าสัญญาซื้อโรงไฟฟ้านี้มีถึงประมาณล้านล้านบาท...จากผู้เสียภาษี / กทม.

ตอบ บางทีคนอยากสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ก็คงคิดไม่ถึงปัญหาเหล่านี้ เพราะความปรารถนาดีกลัวคนไทยจะไร้ไฟฟ้าปิดบังสติปัญญา รอบด้านเสียก็ได้ เพราะฉะนั้นเสียงร้องของคุณจึงควรแก่การพิจารณา เพราะทุกวันนี้เราฟุ่มเฟือยทุกอย่าง... นายสันต์ ชานกรุง (กรุงเทพฯธุรกิจ, เปิดทองซ่องใจ โดยนายสันต์ ชานกรุง, 15 กุมภาพันธ์ 2539)

โรงไฟฟ้านิวเคลียร์ - มุมต่าง

ถาม ผมได้อ่าน นสพ.กรุงเทพฯธุรกิจ ประจำวันพฤหัสบดีที่ 15 กุมภาพันธ์ 2539 ในคอลัมน์นี้ มีจดหมายของผู้ที่ใช้นามว่า "ผู้เสียภาษี / กทม." แล้วขอแสดงความคิดเห็นด้วยดังนี้

1. ผู้เขียนคัดค้านการที่จะสร้างโครงการแก่งเสือเต้นและโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ โรงไฟฟ้าขยะ ผมมีความเห็นว่าน่าจะดำเนินทุกโครงการที่จะทำให้ประเทศเจริญก้าวหน้า เช่น สนามบินหนองงูเห่า โครงการเข้าเทิร์นชิปบอร์ด ฯลฯ

2. ท่านผู้ใช้นามว่า "ผู้เสียภาษี/กทม." ที่นับถือ ช่วยแจ้งให้ทราบด้วยว่ามูลค่าโรงไฟฟ้ามีค่าประมาณล้านล้านบาท...ในข้อความตอนนี้ท่านเอาตัวเลขมาจากไหน.....

3. ท่านบอกว่ามีความกระตือรือร้นที่สร้างข้าวอย่างต่อเนื่อง แต่ผมไม่เห็นค่อยมีเลย..... รักเมืองไทย/กทม.

ตอบ ความเห็นของทั้งสองท่าน "มองต่างมุม" กันด้วยเหตุและผลล้วนมีเจตนาดีต่อชาติบ้านเมืองทั้งสิ้น เรื่องอย่างนี้กระทรวงวิทย์ฯ น่าจะจัดประชาพิจารณ์เพื่อฟังความคิดเห็นของประชาชน... นายสันต์ ชานกรุง (กรุงเทพธุรกิจ, เปิดช่องข้อใจ โดยนายสันต์ ชานกรุง, 18 กุมภาพันธ์ 2539)

จากตัวอย่างที่ยกมาดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการแสดงความคิดเห็นเรื่องโรงไฟฟ้านิวเคลียร์คนละแง่มุมกัน คอลัมน์นี้ถือเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้อ่านแสดงความคิดเห็นเข้ามาทางคอลัมน์จดหมายจากผู้อ่านนั้นจะได้แง่มุมความคิดที่หลากหลายออกไป เป็นการแสดงทัศนะของแต่ละบุคคลที่อาจจะตรงกันหรือไม่ตรงกันก็ได้ โดยมีผู้ตอบคือเจ้าของคอลัมน์เป็นผู้อยู่ตรงกลางซึ่งน่าจะยุติที่คอลัมน์นี้ปรากฏเรื่องเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์น้อยมาก

3.2.6 คอลัมน์ซุบซิบ

เป็นคอลัมน์ที่เสนอเกร็ดข่าวเล็ก ๆ นียมเขียนเกี่ยวกับความเป็นไปของบุคคล สำหรับทางการเมืองก็จะเป็นคนละรัฐบาล ข้าราชการ นักการเมือง เรื่องที่ซุบซิบก็จะเกี่ยวกับเรื่องระดับชาติหรือระดับประเทศ เป็นการให้ข้อมูลบางสิ่งบางอย่างที่เป็นความลับ (ไม่ปรากฏข่าว) มักจะเป็นแหล่งข่าวจากภายในที่ให้ข้อมูล ผู้เขียนสามารถชี้แนวโน้มของเหตุการณ์หรือดำเนินการทำงานของรัฐบาลได้ด้วย เป็นแหล่งเสาะแสวงหาข้อมูลที่ซุกซ่อนอยู่เบื้องหลังได้ สำหรับคอลัมน์ซุบซิบที่เสนอเรื่องของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์จะเสนออยู่ในคอลัมน์ซุบซิบหน้าการเมือง เป็นลักษณะเสียดสีเมื่อต้องการคัดค้าน และเชียร์เมื่อต้องการสนับสนุน ซึ่งก็จะมีจำนวนเพียง 4 ครั้งเท่านั้น

คอลัมน์ซุบซิบในเรื่องการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ มีการนำเสนอในลักษณะเสียดสีด้วยคำพูดและลีลา ดังตัวอย่าง

“...ยอมรับซื้อ ๆ พิชัย รัตตกุล ในฐานะประธานอนุกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ ยอมรับที่ประชุมมีมติไปแล้ว เหมือนข่าว สยามรัฐ เมื่อ 2-3 วันนี้ ให้มีการศึกษาเตรียมการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์...ฝ่ายสนับสนุนก็มี ร.ท.ศุลี มหาสันทนะ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีร่วมรัฐบาลกับ พิชัย รัตตกุล แจ๋ยแจ๋ว “เป็นสิ่งที่ดีแล้ว แนวโน้มการใช้ไฟฟ้าประเทศเราสูงขึ้นมาก”...ฝ่ายค้านก็มีเหมือนกัน ดร.สุรพล สุดารายืนยันเสียงแข็ง “จะสร้างไปทำไมกัน ประเทศที่พัฒนาแล้วในโลกเขาไม่สร้างกันแล้วโรงงานนิวเคลียร์ จะหลุดเข้าไปทำไมในบ่วงนี้ ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าคนอื่นเขาไม่ทำกันแล้ว”...ฮับ..ก็คงต้องสู้กันยาวนานยิ่งกว่าเรื่องเขื่อนน้ำโจนที่ถึงวันนี้ก็ยังไม่รู้ว่ากระโจนไปถึงไหนกันแล้ว.....” (สยามรัฐ, คอลัมน์ สังคมสยามรัฐ “ไกรพงศ์” , 15 ธันวาคม 2530: 4)

“วันนี้วันที่ 9 กันยายน.....การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) นำคณะสื่อมวลชนไทยทั้ง นสพ. โททัศน์ และวิทยุ ไปดูงานด้านการพัฒนาพลังงานไฟฟ้าที่ยุโรป 5 ประเทศ คือ สวีเดน เยอรมนี ออสเตรีย ฝรั่งเศส และสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อสองสัปดาห์ที่ผ่านมา นับว่าได้ประโยชน์ในการนำความรู้มาเผยแพร่ให้ชาวไทยได้เข้าใจกันอย่างถูกต้อง....สำหรับทุกขัณฑ์มีโอกาสร่วมคณะไปดูงานกับเขาด้วย นำสิ่งที่เขาเปิดโอกาสให้ซักถามและดูของจริงกันเต็มที่ไมปิดบัง ไม่ว่าจะโรงไฟฟ้านิวเคลียร์...” (ไทยรัฐ, แวดวงรอบกรุง, 9 กันยายน 2539: 4)

“พูดแทงใจดำใครหลายคน บำรุง คะโยธา ทิมเป็รียงเข้าให้ว่าไม่ใช่จะค้านกันตะบันเรื่อยในกรณีโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ แต่ที่เสียความรู้สึกมาตลอดคือ ทุกโครงการรัฐบาลไม่เคยเปิดเผยข้อมูลให้โปร่งใส ทุบจบไปทำกันเองมาตลอด หรือสมัคร สุนทรเวช คนรักทั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ – เขื่อนเสือเต้น จะเด่นออกมาก็ยินดี....” (ข่าวสด, 24 ธ.ค.39: 4)

“ปัญหา รฟ.นิวเคลียร์ ไม่ได้อยู่ที่จะสร้างหรือไม่สร้าง หรือสร้างวันนี้สร้างอีก 13 ปีข้างหน้า อย่างที่รักเกียรติ สุขธนะ ว่าไว้ แต่อยู่ที่ข้อมูลชัดเจน ไม่เคยตกถึงมือประชาชน ก็ขนาดวันนี้มีที่ดินสุราษฎร์ธานีไปเรียบร้อยแล้ว จะให้ชาวสุราษฎร์เขาเข้าใจอย่างไร ไม่ได้สำคัญตรงสุเทพ เทือกสุบรรณ ค้าน แต่ตรงที่ชาวบ้านเขาไม่เคยได้รับรู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในหรือใกล้ ๆ บ้านเขา” (ข่าวสด, 20 ธ.ค.39: 4)

3.2.7 การ์ตูน

เป็นวิธีการเขียนคอลัมน์อีกประเภทหนึ่งที่มักจะนำเอาเหตุการณ์ข่าวปัจจุบันมาเป็นเป้าหมายเพื่อเขียนหยอกล้อหรือประชดประชันกับข้อเท็จจริง คอลัมน์มุ่งให้ความบันเทิงมากกว่า ขณะเดียวกันก็ให้สาระของข่าวสารในอีกรูปแบบหนึ่ง ตัวอย่างการ์ตูนที่นำเสนอเรื่องของการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์จะอยู่ในลักษณะล้อเลียนแนวคิดด้าน และเสียดสีนักการเมือง ดังตัวอย่าง

ข่าวสด

วันเสาร์ที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2539

(ข่าวสด, 21 ธันวาคม 2539)

รูปแบบการนำเสนอข่าวสารทางสื่อหนังสือพิมพ์ที่มีหลากหลายเหล่านี้ เนื่องจากมีพื้นที่ในการเสนอข่าวมาก เป็นข้อได้เปรียบกว่าสื่อชนิดอื่น สำหรับเรื่องการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์นั้น จากการศึกษาพบว่าสื่อหนังสือพิมพ์ได้มีการนำเสนอเรื่องการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มากกว่า ประกอบกับข้อจำกัดของสื่อวิทยุและโทรทัศน์ในเรื่องของเวลาการนำเสนอมีสั้นกว่า จึงต้องเลือกข่าวสำคัญต่อประชาชนและมีความชัดเจนว่าจะเกิดขึ้นแน่นอนมานำเสนอ มากกว่าข่าวที่ให้คำตอบอย่างชัดเจนไม่ได้ว่าจะมีการสร้างหรือไม่ อย่างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์

ในการทำข่าวของสื่อหนังสือพิมพ์ในเรื่องของการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์นั้น ต้องมีข้อมูลหรือเรื่องราวของข่าวที่จะนำเสนอต่อประชาชน วิธีการที่จะจัดการข้อมูลเหล่านี้จากการศึกษาเนื้อหาของข่าวจากหนังสือพิมพ์ บทวิทยุและโทรทัศน์ที่พอจะมีอยู่บ้าง และจากการสัมภาษณ์ พบว่าข้อมูลเรื่องโรงไฟฟ้านิวเคลียร์นี้ได้มาจาก

(1) จากแหล่งข่าวที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ เป็นเรื่องที่ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ให้การยอมรับ ชนิษฐ สนิวัต ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาแนวนโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์โครงการโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ในปี 2539 พบว่าทัศนคติของคนส่วนใหญ่มีทัศนคติไม่เห็นด้วยต่อโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 352 คน ไม่เห็นด้วยต่อโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ 186 คน เห็นด้วย 141 คน และที่เหลือ 25 คน ไม่แสดงความคิดเห็น

การไม่ยอมรับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์นั้นอาจเกิดการมีภาพลบในใจจากเรื่อง ของโรงไฟฟ้าต่างประเทศที่เกิดอุบัติเหตุมาก่อนหรือความไม่ชัดเจนของข้อมูลที่ได้รับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือไม่ได้รับข้อมูลเลย ดังนั้น บุคคลที่เกี่ยวข้องกับข่าวจึงมีทั้งผู้สนับสนุนและผู้คัดค้าน ซึ่งเป็นผู้ให้ข่าวแก่สื่อมวลชน เพื่อเผยแพร่ข้อมูลไปยังประชาชน เพื่อให้เกิดการคัดค้านหรือสนับสนุนในสังคมผ่านสื่อมวลชน ซึ่งจากการศึกษากรณีนี้ แหล่งข่าวสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มได้ 2 กลุ่ม คือ

(1.1) กลุ่มสนับสนุน ได้แก่

- รัฐบาล
- กฟผ.

- หน่วยงานของรัฐอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม, สำนักงานพลังงานเพื่อสันติ
- นักวิชาการที่สนับสนุน
- นักการเมืองหรือพรรคการเมืองที่สนับสนุน

ตัวอย่างข่าวและบทความที่ได้รับจากกลุ่มผู้สนับสนุน

- รัฐบาล

"...นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า รัฐบาลได้ตระหนักเรื่องพลังงานไฟฟ้าของประเทศ เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการและสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ รัฐบาลได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่งเพื่อพิจารณาเรื่องสถานที่ตั้ง การออกแบบ และการใช้งานโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ โดยจะเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียในด้านต่าง ๆ" (ข่าว, มติชนรายวัน, 31 มีนาคม 2537)

"นายยิ่งพันธ์ มนะสิการ รมต.กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม กล่าวว่า ปัจจุบันประเทศไทยใช้กระแสไฟฟ้าถึง 14,000 เมกะวัตต์ ถึงเวลาแล้วที่รัฐบาลไทยจะต้องตัดสินใจเกี่ยวกับการผลิตกระแสไฟฟ้าด้วยนิวเคลียร์ เพราะการพัฒนาการอุตสาหกรรม จำเป็นต้องใช้พลังงานจำนวนมาก" (ข่าว, ข่าวสด, 8 ธันวาคม 2538)

"กรม. อนุมัติตั้งโรงไฟฟ้าปรมาณู หน่วยงานของรัฐระดมมันสมองศึกษาแนวทาง...นายเกษม สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ให้สัมภาษณ์ว่า นายบรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรี ได้กำหนดเป็นนโยบายและออกเป็นมติ กรม. ให้กระทรวงวิทย์ฯ เป็นผู้ดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้ในการก่อสร้าง" (ข่าว, เดลินิวส์, 18 มกราคม 2539)

- กฟผ.

"แหล่งข่าวระดับสูงในการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เปิดเผยกับ "ข่าวพิเศษ" ว่า ทาง กฟผ. ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้ทำการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ โดยในการศึกษาค้างนี้ให้ทำแบบสั้นที่สุด ทั้งนี้มีระยะเวลานานถึง 12 ปี ซึ่งระยะเวลาอันยาวนานนี้ ทาง กฟผ. ได้วางแผนที่จะทำการประชาสัมพันธ์ข่าวสารออกไปสู่ประชาชนในลักษณะแทรกซึม เพื่อให้ประชาชนคุ้นเคยกับโครงการนี้....." (สื่อบริษัทพิเศษเรื่องโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ระเบิดลูกใหม่ กฟผ., ข่าวพิเศษ, 25 พฤศจิกายน - 1 ธันวาคม 2534)

- หน่วยงานของรัฐอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

"แหล่งข่าวจากสำนักงานพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ เปิดเผยความเป็นไปได้ในการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทยว่า ไทยสามารถสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ได้ เพราะมีสถานที่หลายแห่งที่เหมาะสม แต่ทั้งนี้รัฐบาลจะต้องกล้าตัดสินใจกำหนดไว้ในแผนระยะยาวเสียที ไม่ใช่ปล่อยเช่นนี้ กฟผ. จะสามารถดำเนินการได้อย่างเต็ม เพราะการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์นั้นจะต้องใช้เวลามากกว่า 10 ปี....." (ข่าว, เดลินิวส์, 18 มีนาคม 2535)

- นักวิชาการ

"นายรัชชัย สุมิตร คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาฯ และผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิศวกรรมนิวเคลียร์ กล่าวว่า เห็นด้วยกับการที่ประเทศไทยจะนำพลังงานไฟฟ้านิวเคลียร์มาใช้ ซึ่งขณะนี้เทคโนโลยีและเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ที่ใช้อยู่ในประเทศตะวันตกมีความปลอดภัยเพียงพอ...." (ข่าว, แนวหน้า, 4 กรกฎาคม 2536)

“...นายธีระ พันธุมวณิช ประธานสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ก็กล่าว แนวเดียวกันคือ สนับสนุนให้รัฐบาลลงมือพิจารณาสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์อย่างจริงจังเสียที เรื่องความปลอดภัยควรผ่านไปได้แล้ว ถ้าไม่ปลอดภัยจริงคงไม่สร้างกันเกือบ 35 ประเทศในปัจจุบัน....” (บทความ “โรงไฟฟ้าปรมาณูไทยเกิดได้หรือยัง”, แนวหน้า, 18 มกราคม 2538)

- นักการเมืองหรือพรรคการเมืองที่สนับสนุน

“นายชัชวาลย์ ชมภูแดง รมต.ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งรับผิดชอบงานเกี่ยวกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ ได้กล่าวกับผู้สื่อข่าวว่า เท่าที่ตนได้รับรายงานในเบื้องต้น ขณะนี้ประเทศไทยมีความต้องการใช้ไฟฟ้าสูงมากถึง 800 เมกะวัตต์....ผู้สื่อข่าวถามว่าจะรื้อฟื้นโครงการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์มาปิดฝืนหรือไม่ นายชัชวาลย์ กล่าวว่า ก็ต้องพิจารณาดูก่อน แต่ถ้ามีความจำเป็นจริง ๆ ไม่มีทางเลี่ยง ก็จำเป็นต้องพิจารณา เท่าที่ตนทราบมา โรงงานไฟฟ้าในฝรั่งเศส 80% เป็นนิวเคลียร์ หรือแม้แต่ที่เกาหลีใต้ ก็มีตั้ง 7-8 แห่ง” (ข่าว, ไทยรัฐ, 27 เมษายน 2535)

“นายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย ส.ส.อุดรธานี พรรคความหวังใหม่ แสดงทัศนะว่า น่าเสียดายที่การเมืองไทยล้มลุกคลุกคลาน เสถียรภาพไม่มั่นคงมาตลอด ถ้าการเมืองมั่นคงปานนี้ประเทศไทยคงพัฒนาไปไกล และคงมีโรงไฟฟ้าปรมาณูเกิดขึ้นเช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก....ความต้องการใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นปีละ 10% กว่า ๆ ดังนั้น หนทางที่น่าจะเป็นไปได้คือ ควรเริ่มคิดเรื่องโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ได้แล้ว....” (บทความ “โรงไฟฟ้าปรมาณูในไทยเกิดได้หรือยัง”, แนวหน้า 18 มกราคม 2538)

จากตัวอย่างข้างดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าแหล่งข่าวซึ่งเป็นนักการเมือง เช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ส.ส. รมต.กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ กฟผ. พปส. สถาบันการศึกษา เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นกลุ่มผู้สนับสนุนที่ให้ข่าวเกี่ยวกับความเหมาะสมที่จะสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ความจำเป็นที่จะต้องสร้าง, ความคืบหน้าการศึกษาความเป็นไปได้ การสนับสนุนว่าควรสร้างได้แล้ว การรับรองความปลอดภัยของโรงไฟฟ้า

(1.2) กลุ่มคัดค้าน ได้แก่

- กลุ่มองค์กรอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- นักวิชาการ
- พรรคการเมืองฝ่ายค้าน

ตัวอย่างข่าวและบทความที่ได้รับจากกลุ่มผู้คัดค้าน

- กลุ่มองค์กรอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

"นายไสว หนูยก ตัวแทนจากองค์กรพัฒนาเอกชนภาคใต้ ระบุว่า ขณะนี้โครงการของรัฐหมกเม็ดหลายโครงการ หากรัฐไม่มีการชี้แจงข้อมูลที่ชัดเจนมากกว่านี้กับชาวบ้าน อาจจะมีเหตุการณ์ความรุนแรงเกิดขึ้นในภาคใต้ได้เช่นกัน" (ข่าว, หนังสือพิมพ์สยามโพสต์, 5 มกราคม 2540)

"นพ.พรภิรมย์ ฟุ้งตระกูล สมาชิกกลุ่มนักอนุรักษ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช กล่าวว่า ในฐานะคนรักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่เห็นด้วยอย่างแน่นอนหากมีการก่อสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ และหากมีคังมีการรวมตัวคัดค้านจากประชาชนและหน่วยงานที่รักบ้านเกิดของตัวเอง..." (ข่าว, หนังสือพิมพ์ข่าวสด, 6 มกราคม 2540)

- นักวิชาการ

"ศ.นพ.ธีระ รามสูตร ที่ปรึกษามากมเวชศาสตร์ป้องกันประเทศไทย กล่าวถึงผลกระทบต่อประชาชนว่า หากมีการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ โดยมีการยกตัวอย่างความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากกรณีโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์เชอร์โนบิล รัฐยูเครน แม้ว่าจะผ่านไปถึง 10 ปีแล้วก็ตาม.....กรณีเชอร์โนบิลนั้น นักวิจัยหลายประเทศมีความเห็นตรงกันว่า ปัจจุบันจำนวนผู้ป่วยมะเร็งเม็ดเลือดขาวในพื้นที่รอบ ๆ เชอร์โนบิล ไม่ได้เพิ่มขึ้นจากเดิม แต่ในอนาคตคนที่อยู่รอบ ๆ จะเป็นโรคนั้นมากขึ้น" (ข่าว, หนังสือพิมพ์สยามโพสต์, 5 มกราคม 2540)

- พรรคการเมืองฝ่ายค้าน

“...ที่ จ.ชุมพร นายศิริศักดิ์ อ่อนละมัย ส.ส.ชุมพร พรรคประชาธิปัตย์ กล่าวว่า ไม่ทราบข่าวที่จะสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ที่ชุมพรออกมาได้อย่างไร...โครงการใหญ่อย่างนี้น่าจะมีความชัดเจนมากกว่านี้ ทาง กฟผ. น่าจะแสดงให้เห็นชัดเจนกว่านี้ ไม่ใช่พอจะสร้างอะไรก็ทำการสำรวจพื้นที่กันเลย.....” (ข่าว, หนังสือพิมพ์ข่าวสด, 6 มกราคม 2540)

“นายอาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพฯ พรรคพลังธรรม ประธานคณะอนุกรรมการการพลังงาน สภาผู้แทนราษฎร เปิดเผยว่าที่ประชุมยังไม่สามารถสรุปผลการศึกษาเกี่ยวกับพลังงานนิวเคลียร์เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าได้.....” (ข่าว, หนังสือพิมพ์สยามโพสต์, 30 กันยายน 2536)

จากตัวอย่างข้างต้นดังกล่าวนี้เป็นการแสดงความคิดเห็นคัดค้านโดยกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ นักวิชาการ ส.ส.จากพรรคการเมืองฝ่ายค้าน ที่ไม่เห็นด้วยกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ โดยมีความขังใจรัฐบาลในความไม่โปร่งใส ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การรั่วไหลของรังสีที่จะเป็นอันตรายต่อชีวิต ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลที่คัดค้านเพื่อจะไม่ให้เกิดการจัดตั้งโครงการนี้ขึ้น

(2) สื่อมวลชนหาข้อมูลเอง

โดยส่วนใหญ่สื่อมวลชนพอใจที่จะหาข้อมูลด้วยตัวเอง เนื่องจากเป็นสื่อที่เที่ยงตรงและแน่นอนกว่า และสามารถเจาะลึกในประเด็นที่ต้องการได้ ซึ่งจะเก็บข้อมูลใน 2 ลักษณะ คือ การสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์

- การสัมภาษณ์ เป็นสิ่งที่สื่อมวลชนนิยมใช้มากที่สุด เพราะสะดวกรวดเร็ว และได้ใจความตามต้องการ การเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เป็นวิธีการที่น่าเชื่อถือ เพราะเป็นข้อมูลที่ได้จากผู้ให้สัมภาษณ์โดยตรง ส่วนการเลือกประเด็นและคำสัมภาษณ์ เป็นความต้องการและความสามารถพิเศษของสื่อมวลชนแต่ละคน ดังตัวอย่าง

กฟผ. ใช้นิวเคลียร์ผลิตไฟฟ้า ขอ 3 ปี ทำความเข้าใจประชาชน นายอัมพร พงษ์ปรีชา รองผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เปิดเผยหลังเป็นประธานในพิธีมอบทุนการศึกษาให้กับนักเรียนยากจนในโรงเรียนรอบ ๆ เขื่อนศรีนครินทร์ จ.กาญจนบุรี ว่า ...."สำหรับการนำพลังงานนิวเคลียร์เข้ามาผลิตกระแสไฟฟ้านั้น จากการพิจารณาสถานการณ์พลังงานที่ใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้า เห็นว่าถึงเวลาแล้วมีความจำเป็นและความเป็นไปได้....." (แนวหน้า, 20 มิถุนายน 2536)

- การสังเกตการณ์ คือการที่สื่อมวลชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมหรืออยู่ในเหตุการณ์นั้น ๆ โดยสังเกตและบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ในกรณีที่สื่อมวลชนต้องการ รวบรวมข้อมูลทั้งหมดแล้วนำมาเสนอต่อผู้อ่านนั้น การสังเกตการณ์และจดบันทึก เป็นสิ่งสำคัญที่สุด ดังตัวอย่าง

ไฟฟ้าพลังนิวเคลียร์ราคาถูกจริงหรือ คณะกรรมการการพลังงาน สภาผู้แทนราษฎร มีปณิธานอันแรงกล้าที่จะผลักดันให้มีโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ขึ้นในประเทศไทยให้จงได้ ล่าสุดได้จัดสัมมนาเรื่อง "การสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ในประเทศไทยควรจะดำเนินการไปในทิศทางใด" .... ดูจากหัวข้อการสัมมนาทราบได้ทันทีว่าผู้จัดไม่สงสัยในความเหมาะสมของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์อีกแล้ว ปัญหาเหลืออยู่ประการเดียว นั่นคือจะสร้างอย่างไร และทำอย่างไรทุกฝ่ายจะสนับสนุน..... (มติชนรายวัน, 30 สิงหาคม 2537)

จากตัวอย่างดังกล่าวนี้เป็นการแสดงให้เห็นว่าสื่อมวลชนนั้นได้มีการสังเกตการณ์การจัดสัมมนาและศึกษาเนื้อหาการสัมมนาแล้วสรุปด้วยตนเองว่ามีการสนับสนุนให้เกิดการสร้างโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ เพราะเห็นว่ามีเหมาะสม คือเป็นการวิเคราะห์จากสื่อมวลชนเอง

จากการศึกษาข่าวสารที่นำเสนอทางสื่อหนังสือพิมพ์ สรุปได้ว่าสื่อมวลชนหนังสือพิมพ์ได้ทำหน้าที่เป็นผู้สอดส่องดูแล รายงานข่าวสาร ความเคลื่อนไหว เรื่องราวของการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ ทั้งในด้านการสนับสนุนและการคัดค้าน ไม่ว่าจะ เป็นในรูปแบบของการชี้แนะ เสนอแนะ หรือ การรายงานข้อมูลข่าวสารตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

ส่วนในเรื่องของการเป็นช่องทางสื่อสารนั้น เป็นหน้าที่ที่เกี่ยวพันอยู่กับการเป็นผู้รายงานข้อมูลข่าวสาร นั่นคือสื่อมวลชนทำหน้าที่ถ่ายทอดหรือเสนอข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชน โดยที่ข่าวสารนั้นอาจจะได้มาจากการสืบค้นของสื่อมวลชนเอง หรือจากแหล่งข่าวต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

ในบทบาทของการระดมสรรพกำลังในการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์นั้น จากการศึกษาคู่มือวิจัยไม่พบหลักฐานที่แสดงถึงบทบาทนี้

สำหรับการเป็นผู้เฝ้าประตูข่าวสารนั้น โดยภาพรวม สื่อหนังสือพิมพ์ทำหน้าที่เป็นผู้เฝ้าประตูข่าวสาร ทำการกรองข่าวหรือคัดเลือกข่าวการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ โดยมีการกรองเฉพาะข่าวที่น่าสนใจ แล้วเลือกเผยแพร่ โดยอาจตัด หรือเสริมแต่งเฉพาะบางส่วนของข่าว เพื่อนำเสนอ ซึ่งจากการทำหน้าที่ในการกรองข่าวสารของสื่อหนังสือพิมพ์นี้เอง จึงทำให้ข่าวเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ไม่ค่อยได้ปรากฏออกมา หรือปรากฏในแนวการคัดค้านมากกว่าการสนับสนุน ทำให้เรื่องของการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ไม่ได้ถูกกำหนดขึ้นเป็นวาระข่าวสารมากพอที่จะทำให้เกิดกระแสการยอมรับ ทั้งนี้ อาจจะเนื่องด้วยปัจจัยหลายอย่างที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของหนังสือพิมพ์เอง หรืออาจจะเป็นเพราะมีข่าวอื่นที่มีความสำคัญและน่าสนใจกว่าข่าวเกี่ยวกับโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ซึ่งยังไม่มี ความชัดเจนในนโยบายของรัฐบาลว่าจะสร้างหรือไม่

จากการศึกษาสรุปได้ว่า สื่อวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ ได้ทำหน้าที่สอดส่อง ดูแล รายงานข้อมูลข่าวสาร และเป็นช่องทางสื่อสาร ส่วนบทบาทเรื่องการเฝ้าประตูข่าวสาร (gate keeper) สื่อวิทยุไม่ได้ทำหน้าที่นี้ เพราะข่าวที่เสนอมาไม่ได้มีการตัดหรือแต่งเติม ส่งมาจากแหล่งข่าว อย่างไรก็ตามก็เสนอไปตามนั้น แต่สื่อโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ทำหน้าที่เป็นผู้เฝ้าประตูข่าวสาร คัดเลือกเรื่องเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ โดยอาจจะแต่งเติมหรือตัดเนื้อหาบางส่วนออก และคัดเลือกนำเสนอหรือไม่นำเสนอก็ได้ สำหรับการระดมสรรพกำลังและการกำหนดวาระ สื่อมวลชนวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ ไม่ได้ทำหน้าที่ทั้งสองด้านนี้เลย